

új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
148. (1214.) szám

BNR-valutaárfolyamok

	1 euró	4,2463 ▼
	1 amerikai dollár	3,2483 ▼
	100 magyar forint	1,5068 ▲

Háttér

4

Románia – a sztrádák sereghajtója

Románia az autópályák tekintetében is a legrosszabbul áll az EU szintjén. A lemaradás oka az egymást követő kormányok eltérő infrastrukturális stratégiájával magyarázható. Nemeszser egy-egy kormány maga is többször változtatott a prioritásokon.

Gazdaság

6

Udrea: jó reklám a plágium

Jogi eljárásnak vetik alá a román turisztikai márkanév körül kialakult eredetiség-vitát – jelentette be tegnap a Márkanév-tanács, amely úgy döntött, hogy kisebb módosításokkal kitaranak az ország népszerűsítésére készült, már bemutatott stratégia mellett.

Kultúra

8

Lőrincz Zsuzsa: a válság jót hozott a kézműveseknek

Annak ellenére, hogy az előzőektől eltérően az idén csak két-napos volt a Míves Emberek Sokadalma, a résztvevők is, a látogatók is és a szervezők is elégedettek. A részletekről Lőrincz Zsuzsánát, a rendezvényt szervező Artera Alapítvány elnökét kérdeztük.

Vezércikk

3

Kormány(fő)kerestetik

A Johannis-tapasztalat azonban azt mutatja, hogy az államfő nem hajlandó kinyitni kezéből a kormány fölötti ellenőrzést.

Bogdán Tibor

Így nagy valószínűséggel továbbra is csak olyan személyt fogadna el a kormány élén, aki szolgáiban követi útmutatásait, a pártérdeket az ország érdekei fölé helyezve. ▶

Vendégmunka: elfojtja a honvágyat a válság

A családtérternek haza. A határrendészek adatai szerint naponta több tízezer vendégmunkás kel át a nagylaki határátkelőn

Fotó: Agerpres

Az ország határait ostromolják ezekben a napokban az augusztusi szabadságukat itthon töltő, külföldön dolgozó vendégmunkások, emigránsok, a válság miatt azonban idén már kevesebben térnek haza, mint tavaly. A határrendészet információi szerint így is naponta több tízezer vendégmunkás érkezik Romániába pihenni és családját meglátogatni. Akad, aki szerint csak néhány napra érdemes hazaszaladni, van aki úgy véli, azért jó itthon, mert itt még el lehet bújni a civilizáció, a külföldi stressz elől. Becslések szerint a külföldön munkát vállaló román állampolgárok száma meghaladja a hárommilliót. **7. oldal ▶**

Lemondott Bartha Csaba

Cs. P. T.

▶ Lemondott posztjáról Bartha Csaba, a budapesti Román Kulturális Intézet (ICR) igazgatóhelyettese, akiről a sajtó korábban azt írta, hogy 1989 előtt beszervezte a Szekuritáté. A kultúrdiplomata annak ellenére szánta rá magát erre a lépésre, hogy a Szekuritáté Irattárát Vizsgáló Országos Tanács (CNSAS) júniusban kibocsátott határozatában kimondta: nem esik a román átvilágítási törvény hatálya alá, mivel nem tekinthető a kommunista titkosszolgálat kollaboránsának. Bartha Csaba utódjáról az ICR bukaresti vezetősége dönt – tudtuk meg Brândușa Armancától, a budapesti intézet igazgatójától. **Folytatása 2. oldalon ▶**

Mikor robban a benzinár?

▶ Hat lej fölé emelkedhet rövidesen az üzemanyag ára, ha a jelenlegi világgazdasági feltételek nem változnak, vélik a román olajpiacon jelen levő szereplők, akik ugyanakkor rámutatnak: az árdrágulás nemcsak a fogyasztó zsebébe csapolja majd meg, hanem az olajtársaságok bevételeit is. **6. oldal ▶**

Becslések szerint a benzin ára hamarosan a 6 lej is elérheti Fotó: ÚMSZ/archív

„Rendkívüli” nézeteltérés

▶ Több mint egy héttel azután, hogy Traian Băsescu államfő azzal a kéréssel fordult a parlament vezetőségéhez, hogy augusztus első felére hívjon össze rendkívüli parlamenti ülészakot az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség (ANI) működését szabályozó törvény módosítása céljából, a házbizottság még mindig nem tudott közös nevezőre jutni az időpontot és a napirendet illetően. A rendkívüli parlamenti ülészak összehívásával az RMDSZ is egyetért. „Úgy tudom, az ülészak összehívását egyetlen párt sem ellenzi. Ha ennyire sürgős, mi is készen állunk a munkára” – jelentette ki Fekete Szabó András, a szövetség szenátusi frakcióvezetője. **3. oldal ▶**

Röviden

Chmel: érvényteleníteni kellene az állampolgársági törvény módosítását

Érvényteleníteni kellene a szlovák állampolgársági törvény azon módosítását, amellyel Pozsony a magyarországi kettős állampolgárságot megkönnyítő törvény-módosításra reagált – véli Rudolf Chmel, a kisebbségért és az emberi jogokért felelős szlovák miniszterelnök-helyettes. A politikus pozsonyi sajtóértekezletén tegnap azt mondta, hogy a feleknek ugyanakkor kétoldalú megállapodást kellene kötniük, amely meghatározná a magyar állampolgárság megadásának szabályait. A feltételek között szerepelne, hogy a magyar állam nem folytatna aktív toborzást, illetve, hogy az állampolgárságot kizárólag egyéni alapon ítélnék oda. Chmel azt tervezi, hogy a kisebbségi nyelvek hivatali használatának határát, amely jelenleg településenként a húsz százalékos kisebbségi lakossági szinthez van kötve, a jövőben tíz százalékra csökkentenék.

Cameron nem kér bocsánatot Pakisztánt bíráló nyilatkozata miatt

David Cameron nem kér bocsánatot Pakisztánt bíráló nyilatkozata miatt, amikor a héten Londonban találkozik Aszif Ali Zardari pakisztáni elnökkel – vált ismertté a brit miniszterelnök környezetéből származó információk alapján tegnap Londonban. A kormányfő nem hátrál ki a véleménye mögött, amely szerint megengedhetetlen, hogy Pakisztán előmozdítsa a terrorizmus exportját, és „két vasat tartson a tűzben” – fogalmazott egy magas rangú tisztviselő. Zardari ma kezdi meg nagy-britanniai látogatását, David Cameronnal pénteken találkozik.

Obama: augusztusban befejeződnek Irakban az amerikai harci bevetések

Az ígéreteknek megfelelően Irakban augusztus végére befejezik harci bevetéseiket az amerikai katonák, s az erőfeszítések zöme katonairól civil területre tevődik át – hangsúlyozza az amerikai elnök egy hétfői beszédében, amelyből előre nyilvánosságra kerültek részletek. Barack Obama Atlantában, a rokkant amerikai veteránok konferenciáján fog felszólalni. Irakban szeptembertől 50 ezer amerikai katona marad, de ezek már nem vesznek részt hadműveletekben, hanem az iraki fegyveres erők kiképzésével, terrorelhárítással és az amerikai polgári tevékenység védelmével foglalkoznak majd, de a jövő év végére ők is távoznak.

Rakéták csapódtak be a dél-izraeli Eilat környékén és Akabában

Legalább öt rövid hatótávolságú rakéta csapódott be tegnap a dél-izraeli Eilat kikötőváros környékén és a jordániai Akabában – közölték az izraeli és jordániai hatóságok. Ammán később jelezte, hogy halálos áldozata is van a jordániai várost ért támadásnak. A rakétákat feltevések szerint az egyiptomi Sínai-félszigetről indították, ezt azonban később egy egyiptomi biztonsági illetékes cáfolta. Semmilyen gyanúra okot adó jel nem mutat erre – hangoztatta, hozzáfűzve, hogy ilyen rakéták kilövésére alkalmas berendezés létét a félszigeten kiépített biztonsági rendszer kiszűrte volna. Egy Grad típusú rakéta Akaba főutcáját találta el, s a robbanásban egy 51 éves taxisofőr meghalt, négy másik ember pedig megsebesült.

Táborkká avatták Mao Ce-tung unokáját

Vezérőrnaggyá léptették elő Mao Ce-tung unokáját, Mao Hszin-jüt, akit kutatóként ismernek Kínában, munkahelye a Hadtudományi Akadémia. Az erről szóló, megerősített hírt hétfőn közölte a kínai sajtó, de csupán annyit tudni, hogy az előléptetésre valamikor a hadsereg augusztus elsején ünnepelt 83. születésnapja előtt került sor.

Iránba készülhetett a lezuhanant gép

Hírösszefoglaló

► Iráni bevetést gyakorolva zuhanhatott le egy izraeli szállító helikopter Romániában a múlt héten. Izraeli katonák egy lehetséges iráni bevetést szimulálva gyakoroloznak Romániában, a The Times vasárnapi kiadásának értesülése szerint a múlt héten lezuhanant katonai helikopter is a kötetek része volt. A Sikorsky CH-53 Sea Stallion típusú helikopter szerencsétlenségében hat izraeli és egy román katona vesztette életét.

Hivatalos bejelentés szerint az izraeli és a román hadsereg közös hadgyakorlatot tart Blue Sky 2010 elnevezéssel. A The Times tel-avivi beszámolójában izraeli katonai forrásokra hivatkozva viszont azt írta, hogy az izraeli fél egy esetleges iráni hadművelet végrehajtását gyakorolja. A szimuláció részeként többek közt a különleges erők szállítását, kutató- és mentőakciók idegen kör-

A Sikorsky CH-53 Sea Stallion típusú helikopter

nyezetben történő végrehajtását gyakorolják. „Okkal esett Romániára a választásunk” – mondta az izraeli légierő névtelenül nyilatkozó egyik katonája. Egyebek között Románia ugyanolyan távolságra fekszik Izraelről, mint Irán, és ugyanúgy ismeretlen terep – jegyezte meg, hozzátéve, hogy a romániai gyakorlat révén

megtudhatják, miként lehet megkerülni az orosz tervezésű légvédelmi- és radarrendszert. A hadgyakorlatban részt vevő nyolc izraeli helikopter görögországi tankolással tette meg a mintegy 1500 kilométeres távolságot.

A szerencsétlenül járt gép ügyével kapcsolatban kiderült: a fedélzeten tartózkodó román katona megfigyelőként volt jelen, a döntéseket az izraeli katonák hozták.

Izrael és Románia 2006-ban írt alá együttműködési megállapodást, amely lehetővé teszi az izraeli légierő számára, hogy Romániában gyakorolozzon. Román katonai elemző szerint nem ritka, hogy izraeli csapatok Romániában tartanak gyakorlatot, az „együttműködésnek hagyománya van”. ◀

Kész az Irán elleni támadás amerikai terve

Mike Mullen, az amerikai hadsereg egyesített vezérkari tanácsának főnöke az NBC, amerikai tévé „Meet the Press” című vasárnapi műsorban azt mondta, hogy az Egyesült Államoknak kész az Iráni elleni támadási terve. Mullen azonban nyugtalan a csapásmérés lehetséges válaszreakciója miatt. Az admirális úgy fogalmazott, hogy „a katonai akció Irán ellen előre nem látható következményekhez vezetne a világ egyik legbizonytalanabb térségében.” Mullen megerősítette ugyanakkor az amerikai kormány álláspontját, amely szerint „elfogadhatatlan, hogy Irán atomfegyvert készítsen.”

Lemondott Bartha Csaba

Folytatás az 1. oldalról

Tegnap megkeresésünkkor Bartha Csaba nem kívánta részletezni lemondásának hátterét. Korábban a Krónika napilapnak azt nyilatkozta: ártatlannak és a Szekuritáté áldozatának tekinti magát. Emlékeztetett arra, hogy munkaköre miatt a román külügyminisztérium kérésére megvizsgálta múltját a CNSAS, amely megállapította: nem esik a román átvilágítási törvény hatálya alá. Amint korábban beszámoltunk róla, Bartha Csaba múltjáról korábban a *România Liberă* cikkezett a CNSAS dokumentumaira hivatkozva. Az átvilágító testület szerint a temesvári újságíró 1986 december 11-én szervezte be a Szekuritáté. Az akkor még egyetemi hallgató Bartha vállalta, hogy „Barbu” fedőnéven jelentéseket ír a temesvári műszaki egyetem gépészmérnöki karán tanuló diáktársairól és a Fructus nevű vállalatban dolgozó munkatársairól. A lap idézett is a jelentésekből, ezek valóban semmitmondóak, nem tartalmaznak olyan információkat, amelyeket a Szekuritáté felhasználhatott volna a „cél személyek” ellen. Bartha Csabát az intézet igazgatója javasolta a budapesti posztra, akivel a temesvári televízióval korábban együtt dolgozott. „Megbízható, nagyon tehetséges munkatársam volt” – magyarázta korábban lapunknak Brândușa Armanca. ◀

Rendkívüli orosz tűzhelyzet

Hírösszefoglaló

► Rendkívüli helyzetet hirdetett meg hét oroszországi régióban a pusztító tüzek miatt Dmitrij Medvegyev államfő tegnap, s egyben számos térségben ideiglenesen korlátozta a személyforgalmat, illetve a gazdasági tevékenységet. Medvegyev külön utasítást adott arra is, hogy a katonaságot vonják be az oltásba. Tegnap a 14 régióban, mintegy 130 ezer hektáron dúló tüzek oltásán a rendkívüli helyzetek minisztériumának 130 ezer munkatársa, hét repülőgépe, számos he-

likoptere, és közel 20 ezer munkagépe, valamint mintegy 2000 katona és a védelmi minisztérium 150 gépe, továbbá a belügyminisztériumhoz tartozó testületek közel 3000 embere és 450 gépe dolgozott, a helybeliek pedig szinte mindenütt nagy létszám-ban segítettek a munkában. Az erdőtüzek halálos áldozatainak száma tegnap 34-re emelkedett. A szakértők arra hívták fel a figyelmet, hogy a 130 éve mért legmagasabb hőmérséklet és a szárazság mellett a szél is szítja a lángokat, és úgynevezett tűzviharok alakulnak ki: a hétvégén

akadt terület, ahol a fák koronájának csúcán terjedt hatalmas sebességgel a tűz. A Nyizsnij Novgorod-i repülőteret tegnap a sűrű füstköd, a csekély látási távolság miatt lezárták a forgalom elől. Moszkvában a repülőterek működnek, a szmog a kora délutáni órákra valamennyire elszórt, és enyhült a levegő szennyezettsége. A délelőtti órákban számos káros anyagból a megengedett érték 3-8-szorosát mérték, és estére várhatóan újra romlik a helyzet. Egyes szakértők szerint Moszkvában a füst egész héten érezhető lesz. ◀

Harcban a lángokkal. Az oroszországi erdőtüzek halálos áldozatainak száma tegnap 34-re emelkedett

Izrael igen az ENSZ-nek

Hírösszefoglaló

► Ban Ki Mun ENSZ-főtitkár bejelentette, hogy nemzetközi vizsgálat indul a Gázába tartó segélyhajók ügyében, amelyeket Izrael májusban megtámadott, és ezzel kilenc ember halálát okozta. Az ENSZ-főtitkár négy személyt kér fel a feladat elvégzésére. A testületet Geoffrey Palmer volt új-zélandi kormányfő és a hivatalából távozóban lévő Álvaro Uribe kolumbiai elnök vezeti majd, és lesz egy-egy török és izraeli tagja is. Az utóbbiak kiléte még nem ismeretes. Benjámín Netanjahu izraeli miniszterelnök kormánya tájékoztatta Ban Ki Munt, hogy Izrael részt vesz a vizsgálatban, mondta egy jeruzsálemi kormányzóvivő, aki szerint „biztosak benne, hogy a tények mellettük szólnak, ezért egyáltalán nem okoz gondot egy szavahihető, objektív testület”. A jeruzsálemi döntés a részvételtől fordulatot jelent a korábbiakhoz képest, mert Izrael általában gyanakvással tekintett az ENSZ-re, és többször is részrehajlással vádolta a világ-szervezet bizonyos testületeit. Törökország kedvezően fogadta mind az ENSZ-döntést a vizsgálatról, mind pedig az izraeli együttműködési készség kinyilvánítását. A vizsgálóbizottság augusztus 10-én kezdi meg munkáját, és várhatóan szeptember közepére készül el az első jelentésével. Az izraeli haditengerészet kommandósai május 31-én megtámadtak egy török hajót, amely a blokádnak ellenére megpróbált segílyt bejuttatni Gázába. Összetűzés alakult ki, amelyben kilenc aktivista életét vesztette. ◀

„Rendkívüli” nézeteltérés

Cs. P. T., M. Á. Zs.

► Több mint egy héttel azután, hogy Traian Băsescu államfő azzal a kéréssel fordult a parlament vezetőségéhez, hogy augusztus első felére hívjon össze rendkívüli parlamenti ülészakot az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség (ANI) működését szabályozó törvény módosítása céljából, a házbizottság még mindig nem tudott közös nevezőre jutni az időpontot és a napirendet illetően.

Előbb a felsőház elnöki tisztségét ideiglenesen betöltő Dan Voiculescu, a Konzervatív Párt (PC) alapító elnöke levélben szólította fel Traian Băsescu államfőt, írja újra a parlament rendkívüli együttes ülésének összehívására vonatkozó kérését, mivel ez hiányos, ugyanis az államfő kérésében nem szerepel az ülés időpontja. Erre a kérésre az elnöki hivatal azonnal reagált, rámutatva, hogy az államfő augusztus első felére, tehát 1–15. közötti intervallumra gondolt. A demokrata-liberálisok „fellázadtak” az államfő akarata ellen, ugyanis azt javasolták a házbizottsági ülésen, hogy az augusztus 16-ával kezdődő héten üljön össze a plénum a Băsescu által javasolt témák megtárgyalása céljából.

Az RMDSZ egyetért

A rendkívüli parlamenti ülésszakkal az RMDSZ is egyetért. „Úgy tudom, az ülészak összehívását egyetlen párt sem ellenzi. Ha ennyire sürgős, mi is készen állunk a munkára” – jelentette ki Fekete Szabó András szenátusi frakcióvezető. A politikus azon-

Mindenki egyetért a rendkívüli ülészak összehívásával, de más-más napirenddel

Fotó: Tofán Levente

ban még nem tudta megmondani, mikor ülne össze újra a parlament. Tájékoztatója szerint korábban felmerült, hogy a rendkívüli ülészakot augusztus 9. és 13. között tartásuk meg, az időpont később augusztus 16. utánra tolódot. Az eljárás szerint az ülészakot a két házbizottságnak kell összehívnia, ez a két testület dönt a napirendi pontokról is. Szintén a képviselőház és a szenátus vezetősége dönt arról, hogy az ülészakon tárgyalandó törvények előkészítéséhez összehívják-e az illetékes szakbizottságokat. „Ha az ANI-törvényt tárgyaljuk, akkor előbb össze kell hívni a jogi, illetve az emberjogi bizottságot. Jelenleg még azt sem tudjuk, hogy mi lesz az eljárás: a kormány dolgozza-e ki a jogszabály új tervezetét vagy pedig a szakbizottságok írják át a tör-

vényt úgy, hogy az megfeleljen az alkotmánynak” – magyarázta lapunknak a frakcióvezető.

Mi lesz a napirend?

Amúgy a rendkívüli ülészak napirendje okozza a legkomolyabb nézeteltérést az államfő és az ellenzéki pártok között, ugyanis ez utóbbiak további megvitatandó témákat javasoltak, amiket Traian Băsescu államfő a kezdeményező jogával lesepert az asztalról, és arra biztatta a liberális és szociáldemokrata honatyákat, hogy indítványozzanak maguk is egy másik rendkívüli ülészakot. „Egyetértünk az ülészak összehívásával, de nem vagyunk hajlandók tollbamondást írni Traian Băsescu után” – fogalmazott Varujan Vosganian, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) alelnöke. Sze-

rinte további témákat is napirendre kellene venni: a már benyújtott gazdaságélénkítő törvénytervezetek kérdését, valamint a pénzügyi és adminisztratív tematikájú a sürgősségi kormányrendeletek ügyét.

A tanügyit halasztanák

Az RMDSZ nem ragaszkodik az ANI működését szabályozó törvényen kívül más jogszabályok napirendre tűzéséhez. „A tanügyi törvény napirendre tűzése nagyon rossz ötlet volna, egy ilyen fontos jogszabályt nem lehet három-négy nap alatt összecsapni” – jelentette ki Fekete Szabó. A politikus emlékeztetett: augusztus utolsó hetében összeül a szenátus oktatási szakbizottsága, hogy az őszszel kezdődő ülészakra készülhessen el a tanügyi törvény plénum elé terjesztendő változata. ◀

Berendelték Cristian Predát

M. Á. Zs.

► Tisztázó beszélgetésre hívta a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) vezetősége Cristian Predát, miután az európai parlamenti képviselő nagyon vehemens kritikákat fogalmazott meg Emil Boc kormányfő ellen. Preda szerint a miniszterelnök tulajdonképpen a Szociáldemokrata Párt (PSD) malmára hajtja a vizet, ugyanis kudarcra ítélt gazdasági intézkedése odavezettek, hogy az emberek ismét a PSD felé fordultak. „Ugyanott vagyunk, ahol 2000-ben álltunk, a PSD uralja a közbeszédet” – fogalmazott az EP-képviselő. Hozzátette: fordítottan arányos összefüggés van a Boc-kabinet gazdasági intézkedéseinek hatása és a PSD felemelkedése között. „Ahelyett, hogy kilábalnánk a gazdasági válságból, a kormány közvetlenül hozzájárul ahhoz, hogy a PSD politikai tőkét gyűjtsön” – fejtette ki Preda. Szerinte Boc legnagyobb problémája, hogy „azt hiszi, biciklivel is el lehet jutni a Holdra”. „Az a mi feladatunk, hogy felvilágosítsuk, ehhez más utazási alkalmaságra van szükség; hasonlóképpen a gazdasági válságból is csak akkor tudunk kilábalni, ha egyéb módszereket vetünk be” – ironizált az EP-képviselő. ◀

Gyűjtik a bizalmatlankodókat

M. Á. Zs.

► Korábbi nyilatkozatait felülírva Victor Ponta szociáldemokrata pártelnök tegnap bejelentette: alakulata az őszi parlamenti ülészakban mindenképpen benyújtja tervezett bizalmatlansági indítványát. Mint ismeretes, Ponta korábban attól tette függővé a kezdeményezés szavazásra bocsátását, hogy azt minimum 236 honatyja írja alá. „Ülészakonként egy bizalmatlansági indítványhoz van jogunk. Mint tudják, csak nekünk van meg a benyújtáshoz szükséges aláírásszámunk, ezért garantálhatom, hogy nem hagyjuk ki ezt a lehetőséget” – fejtette ki Ponta. Hozzátette: miután a bizalmatlansági indítvánnyal megbuktatták a Boc-kormányt, előrehozott választásokat kell kiírni. „Nem lehet hatszázalékos támogatással vagy a parlamentben megvásárolt szavazatokkal kilábalni a gazdasági válságból” – mondta el a PSD elnöke.

A kormánypárti képviselők tervezett „átigazolásával” kapcsolatban, Ponta megjegyezte, a hívószó „egy új politikai konstrukció” lesz. Leszögezte, a jelenlegi kormánypártokhoz tartozó képviselők és szenátorok csak abban az esetben kapnak bebocsátást a PSD-be, ha a befogadó megyei szervezet is szívesen látja őket.

Emilian Fráncu, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) szenátusi frakcióvezető-helyettese elmondta: 32 olyan demokrata-liberális honatyát azonosítottak, akik elégedetlenek a kormánypárt központi vezetőségével, és ezek közül tizenkettővel „előzetes megbeszéléseket” folytatnak a PNL-be való átigazolásról. Hozzátette: elsősorban moldvai és erdélyi honatyákról van szó, majd nevesítés nélkül elárulta, hogy nyolc szenátort és négy képviselőt „céloztak meg”. A bizalmatlansági indítvány sikere és a Traian Băsescu államfő felfüggesztése utáni lehetséges forgatókönyvnek Fráncu valószínűnek tartotta, hogy az államfői teendőket ideiglenesen ellátó Mircea Geoană felsőházi elnök „Klaus Johannis nagyszabedű polgármestert vagy más, politikailag nem elkötelezett közszereplőt” bíz meg a kormányalakítással. Ezt a feltételezést erősíti az is, hogy Crin Antonescu az Antena 3 hírtévézióknak leszögezte: alakulata csak abban az esetben hajlandó megszavazni a bizalmatlansági indítványt, ha előtte sikerül megegyezni arról, hogy mi következik annak elfogadása után. Ismételt hangúlyozta: a PNL semmiképpen nem fog a PD-L-vel kormányozni mindaddig, amíg az Traian Băsescu irányítása alatt áll. ◀

Kipipál az IMF?

ÜMSZ

► Elkésettnek és fölöslegesnek nevezte a Nemzetközi Valutaalap (IMF) romániai küldöttségének találkozáskérését Victor Ponta, azzal vádolva a Jeffrey Franks vezette küldöttséget, hogy a Boc-kormány az IMF jóváhagyásával hajtja végre „stupid és inkoherens intézkedéseit”. Hozzátette, nem hajlandó találkozni az IMF-küldöttséggel csak azért, hogy ez „kipipálhassa” a PSD-t is. Szerinte az IMF elvesztette hitelét, ugyanis 2010-re vonatkozóan is gazdasági növekedést prognosztizált. „Tavalyi előrejelzéseik nem váltak be, ezért a mostaniakban sem bízunk” – fejtette ki Ponta. A PSD elnöke szerint lejárt a protokolláris találkozási ideje, ha az IMF-küldöttség kíváncsi lett volna és ellenzék véleményére, akkor korábban, a döntések meghozatala előtt kellett volna érdeklődni. A PSD-vel ellentétben a Nemzeti Liberális Párt (PNL) vezetői elfogadták az IMF meghívását, és ma délután négytagú liberális delegáció találkozik a pénzügyi tárca vezetőivel. „Szeretnénk választ kapni egy pár kérdésünkre azokkal a megoldásokkal kapcsolatban, amelyekről a kormány és a jegybank vezetőivel megegyeztek” – magyarázta a pozitív visszajelzés okát Varujan Vosganian liberális alelnök. ◀

Kormány(fő) kerestetik

Emil Boc napjai alighanem megszámlálhattak – ezt Traian Băsescu már akkor eldöntötte, amikor szeptemberig adott ügymondó türelmi időt a kormánynak. Az államfőt és a kabinet tel-

Bogdán Tibor *jesztményét ismerve ezzel korántsem újabb esélyt akart biztosítani Bocnak és csapatának, hanem csak a melesztést kívánta kissé elodáztatni, megfelelő személyt keresve a miniszterelnöki tisztségre. A Demokrata-Liberális Párt legnagyobb gondja ugyanis az, hogy ugyanolyan egyszemélyes párttá vált, mint a Nagy-Románia Párt: Traian Băsescu hiányában gyakorlatilag eltűnt a politikai színtérről, ahonnan még így is rohamléptekkel szorul ki, legalábbis a legfrissebb közvélemény-kutatások szerint, nagyrészt a demokrata-liberális tárca-vezetők dilettantizmusa miatt. A Boc-kabinet szinte semmit sem tett a gazdasági-pénzügyi válság elmélyülése ellen – kilábalásról már szinte senki sem beszél –, így aztán miután hiúnak mutatkozott a remény, miszerint a kormány jelentős beruházásokkal védi ki a válsághelyzet negatív hatásait, a lakosság már azzal is megelégedett volna, ha Boc csapata lemond kapkodó, fejtelten és a nadrágszíjmeghúzás primitív eszközeire támaszkodó „válságkezelő programjáról”. Mivel ezt sem tette meg, ráadásul az alkotmányjogász által – legalábbis papírforma szerint: – vezetett csapat alkotmányellenes törvényt hozott, a kabinetnek nincs más választása, mennie kell. Az államfői párt – és Traian Băsescu – másik nagy problémáját éppen a kabinet népszerűségi zuhanórepülése jelenti, aminek már csak a Victoria-palotabeli gárda megújítása vethet véget.*

Persze erre sincs semmilyen garancia. Az új kormányra és miniszterelnökre rendkívül nehéz feladatok várnak: megoldást kell találni a bérek, nyugdíjak, egyéb szociális juttatások kifizetésére, tekintve, hogy ígéretének megfelelően a jelenlegi korlátozások és megvonások csak év végéig érvényesek. Mindehhez legkevesebb havi egymilliárd euróra lenne szükség, továbbá szakember(ek)re, aki(k)ől úgyszintén nem kis hiány van a demokrata-liberálisoknál. Márpedig Traian Băsescuék aligha számíthatnak a szociáldemokraták és a nemzeti liberálisok együttműködésére, mivel a két tömörülés egyértelműen arra játszik, hogy ellenzékben maradván, a demokrata-liberálisok politikai öngyilkosságát kivárva nyeri majd meg a választásokat.

Politikai megfigyelők szerint ilyen körülmények között szakértői kabinetre lenne szükség, amelynek tagjai nem kényeszerűnek a politikai széljáráshoz igazodni, a pártklien-ek érdekeit előtérbe helyezni, és nem a helyi vezető politikai színvételét szerinte osztják el a közpénzeket.

A Johann-tapasztalat azonban azt mutatja, hogy az államfő nem hajlandó kiengedni kezéből a kormány fölötti ellenőrzést. Így nagy valószínűséggel továbbra is csak olyan személyt fogadna el a kormány élén, aki – a jelenlegi miniszterelnökhöz hasonlóan – szolgálati követi útmutatásait, a pártérdeket az ország érdekei fölül helyezi. Bárkire is esik hát majd a választása, az csak egy újabb Emil Boc lesz. Alias Traian Băsescu.

Román lapszemle

Mivel a tél folyamán jelentősen mege-melkednek Bukarestben a fűtési költségek, a hatóságok arra gondolnak, hogy napelemek felszerelésével enyhítenek majd a fizetési gondokon. (Click) ► Románia újabb negatív rekordot döntött: az első félévben több mint 10 millió eurót kényszerült kifizetni az Európai Emberjogi Bíróságon elveszített perek nyomán. (Curentul) ► Az oroszok által tervezett Déli Áramlat nevű földgázvezeték megépítése nem jelenthet prioritást az Európai Bizottság számára – közölte az energetikai európai biztos szóvivője, Marlene Holzner. (Curierul național)

Románia – a sztrádák sereghajtója

Románia az autópályák tekintetében is a legrosszabbul áll az Európai Unió szintjén. A lemaradás oka mindenekelőtt az egymást követő kormányok eltérő infrastrukturális stratégiájával magyarázható. Mi több, nem egyszer egy-egy kormány maga is többször változtatott a prioritásokon.

B. T.

Jóllehet a gazdasági-pénzügyi válság időszakában jelentős mértékben megnő a beruházások, mindenekelőtt az infrastrukturális befektetések fontossága, Romániában úgy tűnik, idén sem épül jóformán egyetlen kilométernyi autópálya sem – amire Radu Berceanu közlekedési tárcavezető egyébként nemrégiben ígéretet is tett.

Teljes a bizonytalanság

A jelek szerint tovább halasztódnak a Bukarestet Budapesttel összekötő észak-erdélyi sztráda munkálatai, miután az Európai Bizottság illetékesei közölték: az uniós finanszírozó intézetek nem tekintik prioritásnak a Brassó–Comarnic közötti pályaszakasz megépítését. Az Országos Autópálya Társaság igazgatója, Dorina Tiron szerint konkrétan arról van szó, hogy sem az Európai Újjáépítési és Fejlesztési

Bank, sem az Európai Beruházási Bank nem hajlandó meghitelezni a munkálatok költségét a sztrádaszakasz elkészítését felvállaló Aktor-Vinci görög–francia vegyes cégnek, amely idén év elején így lemondott a román állammal megkötött partneri szerződésről, mivel ily módon neki kellett volna fedeznie a beruházáshoz szükséges összeg oroszlanrészét. Radu Berceanu közlekedési miniszter ekkor ígéretet tett arra, hogy hamarosan megtalálják az építkezés beindításának módját, ám azóta sem történt semmi.

Korábban az építők felvállalták azt is, hogy saját költségből fedezik a szükséges építési tervek elkészítését, cserébe viszont 30 éven át őket illetné meg a sztrádadíj, majd a pályaszakasz a román államhoz kerülne, amely ezt követően szabadon eldönthetné, maga adminisztrálja-e a továbbiakban vagy koncesszióba adja azt. Ehhez képest a román illetékesek most

még azt sem tudják, hogy idén egyáltalán kiírnak-e újabb versenytárgyalást a tervbe vett autópályának erre a szakaszára. Mi több, a közlekedési tárcavezető, saját, korábbi nyilatkozatára rációlvola, maga is másodlagos jelentőségűnek mondotta a Brassó–Comarnic sztrádát, a Nagyszeben–Pitești szakasz fontosságát hangsúlyozva. Szerinte eleve hiba volt az észak-erdélyi sztrádára összpontosítani, és megbízni kivitelezésével a Bechtelt, hiszen a román területen Nagylaktól Konstanciaig húzódó, 815 kilométeres dél-erdélyi út minden szakaszára akadt már finanszírozó, – ideértve a két milliárd euróba kerülő, százhusz kilométernyi Nagyszeben–Pitești sztrádát is.

Prioritások csereberéje

Szívesen meghiteleznék viszont az európai bankok a IV. számú páneurópai közúti folyosó részét képező Nagyszeben–Pitești autópályát,

amely az ugyancsak Bukarest–Budapest között, de Dél-Erdélyen át húzódó sztráda része lenne. A román hatóságok ezért most ennek az útszakasznak a kivitelezéséhez keresnek építőt, ami – a versenytárgyalás kiírását, elbírálását is figyelembe véve –, ismét hosszadalmas folyamatnak ígérkezik, miközben Románia 321 kilométer autópályával továbbra is uniós sereghajtó lehet.

A lemaradás oka mindenekelőtt az egymást követő kormányok eltérő infrastrukturális stratégiájával magyarázható. Mi több, nem egyszer egy-egy kormány maga is többször változtatott a prioritásokon. Így például 1996-ban a kabinet kormányhatározatban szögezte le a sztrádaépítés legsürgetőbb feladatait. Ekkor Traian Băsescu állt a szaktárca élén. a dokumentum öt nagy sztrádaépítési projektet tartalmazott, a

megépítendő autópályák összhossza csaknem 1200 kilométer lett volna. Szakemberek véleménye szerint ennek több mint a fele mára már elkészülhetett volna – milderre meglett volna a politikai akarat. Csakhogy három esztendő kellett csupán ahhoz, hogy az említett kormányrendeletet elfogadja a parlament, amely maga is változtatott a dokumentumokon, közel 1500 kilométerre növelve a tervbe vett sztrádák összhosszát.

Idén: nulla kilométer

Az építés szempontjából a negatív rekordot magasan a tengerpart felé vezető Nap autópálya tartja, hiszen esetében a munkálatok még Ceaușescu idejében elkezdődtek, ekkor készült el a Fetești–Cernavoda szakasz. 1990 után rátértek a Bukarest–Fundulea sztráda épité-

sére, majd csakhamar le is álltak vele, a munkát csak 2000 után, Miron Mitrea szakminiszter kezdeményezésére folytatták, de a sztráda mindmáig nem készült el teljesen. Végül is 2000–2004 között nem egészen 100 kilométer autópályát adtak át a forgalomnak.

A Năstase-kormány idején megszületett a megállapodás az amerikai Bechtel céggel az észak-erdélyi sztráda megépítéséről – mindaddig 42 kilométer készült el belőle, az is csak tavaly. Amint Radu Berceanu kijelentette, idén egyetlen kilométernyi pálya sem készül el. Dorina Tiron szerint azonban a munkálatok nem állnak el teljesen, még ebben az esztendőben tovább dolgoznak majd a Cernavodă–Medgidia és Medgidia–Konstanca sztrádaszakaszon, és épül Nagyszeben, Temesvár és Arad környéjére is. ◀

Negatív rekordok

- Romániában a közúti szállítás jelenti a közlekedés leggyakoribb formáját. A közutak összhossza 81 693 kilométer.
- A közutak globális sűrűsége ezer négyzetkilométerenként mindössze 33,5 kilométer, ami háromszor kevesebb az uniós átlagnál.
- Ennél is rosszabb a helyzet az autópá-

lyák esetében: 1000 négyzetkilométerenkénti globális sűrűségük alig 1 kilométer, • Romániát egyetlen uniós tagországgal sem köti össze közvetlenül autósztráda. • Romániában csupán Bukarest és Pitești, Bukarest és Cernavodă valamint Aranyosgyéres és Gyalu között épült eddig autópálya.

A Duna megosztja Romániát és Ukrajnát

A Románia és Ukrajna közötti határviszály minden olyan tulajdonsággal rendelkezik, amelyre egy nemzetközi konfliktus kifejlődéséhez szükség van. A kijevi kormány az Európai Unió közreműködését kérte.

Gy. Z.

„Vita egy pohár vízben” – írja a *Neues Deutschland* című német szocialista napilap (az egykori keletnémet állam párt központi orgánuma utóda) a két érintett ország egymással ellentétes álláspontjáról a határvonal meghúzásával és a Duna-delta kérdésével kapcsolatban, s hozzáfűzi: aligha van remény arra, hogy Brüsszel elvállalja a döntőbíró szerepét. A területi vitában azonban Ukrajna maga mellett tudja tartani Oroszországot.

Hajózó útvonal

Kijev az elmúlt évben panaszt emelt a hágai Nemzetközi Bíróságnál amiatt, hogy egyes területek tulajdonjoga a Fekete-tengernél Romániához került. Az ítéletet Ukrajna tisztességtelennek nevezte, s a két ország közötti vita magya a Duna-deltához helyeződött át. Ezen a területen ugyanis egyetértésnek kellene uralkodnia. A közösen aláírt dokumentum szerint a határ a Duna széles főágának közepén húzódna, a romániai

Babin és az ukrainai Majkan sziget között.

Tavasszal viszont diplomáciai forrásokból az terjedt el, hogy Bukarest igényt tart ez utóbbira is, aminek alapjául a vízfolyás természetes átalakulása szolgál. A megváltozott áramlás miatt a hajóknak most a Majkan és az ukrán part között kell elhaladniuk. Ezáltal tehát a folyóközép – és így a határ is – máshová helyeződött át. Az érvelés úgy szól, hogy ezért Ukrajnának föl kell adnia a szigetet, amit azonban Kijev magától értődően hevesen elutasít. Gennadij Zadirkó ukrán parlamenti képviselő egyértelművé tette: Romániának hajózó útvonalra van szüksége, nem pedig a szigetre, amelyet néhány kisebb szigettel együtt az 1945-ben megkötött jaltai szerződés értelmében át kellett adnia az akkori Szovjetunióknak.

Egy titokzatos harmadik

A két ország között áprilisban diplomáciai tárgyalások folytak a kérdéstről – minden eredmény nélkül. Ukrajna azt veti Románia szemére, hogy „gerilla-taktikát” foly-

Csatornaépítési láz a Duna-deltában. Veszélybe kerülhet a térség csodálatos élővilága?

Csatornák a Duna-deltában

Jelenleg két mesterséges csatorna halad a Duna-deltán keresztül, mindkettő a román részen. Ukrajna 2004-ben kezdte meg a Bisztróje-csatorna munkálatait, ez még egy hajózási útvonalat jelent majd a Duna-delta ukrán szakasza és a Fekete-tenger között. Az EU viszont azt tanácsolta Ukrajnának, hogy állítsa le az építkezést, mivel fennáll a veszélye, hogy a deltavidék párat-

lan vízi világa károsodik. Leonyid Kucsma elnöksége alatt (1994–2005) azonban az ukrán fél folytatta a beruházást. Utóda, Viktor Juscsenko 2005-ben tett romániai látogatása alatt a két fél megegyezett, hogy a csatorna további sorsát szakmai szempontok szerint döntenek el. Hosszú távon Ukrajna mindenképpen csatornát tervez, ha nem a Bisztrójet, akkor egy másikat.

hatóvá válják, ugyanakkor azonban az ukrán parti területeket elárasztotta a folyó. A gátak megnyitására természetesen a rendkívüli időjá-

rás, a romániai árvizek szolgáltak valós indokul. A Johannes Hahn-nal, az Európai Unió regionális biztosaival folytatott megbeszélés-

és a romániai árvizek szolgáltak valós indokul. A Johannes Hahn-nal, az Európai Unió regionális biztosaival folytatott megbeszélés-

lései során Mikola Azarov kijevi kormányfő panaszt emelt a változtatás miatt, azt állítván, hogy Bukarest a hajóforgalmat ismét a saját kikötőibe kívánja terelni. Az ügyben azonban az EU-biztos nem foglalt állást, viszont egy megállapodásra épített szabályozás szükségességét hangsúlyozta. Vitalij Kulik, a Duna-delta kérdésének ukrán szakértője úgy véli, a területi vitában egy „harmadik fél” is érdekelt. Jóllehet nem akar nevet mondani, Ukrajnában úgy gondolják, hogy Kijev és Bukarest vitájában az egyik oldalon Oroszország, a másikon az Egyesült Államok áll a háttérben. Bukarest ugyanis – állítják – mindeztideig következetes offenzívában védi Washington európai érdekeit. Az viszont teljesen egyértelmű, hogy Ukrajna számíthat Moszkva támogatására.

Az EU alkupozíciói

A perlekedés mindazonáltal nem csupán egy EU-tag és egy EU-n kívüli ország ügye. Ha ugyanis romlik az orosz–ukrán viszony, megnő az uniós határvonal kockázati tényezője is, ezért Brüsszel kénytelen lesz kiegyezni az ukránokkal. Ha pedig ez megtörténik, akkor szembe találja magát az oroszokkal. Románia ebből a szempontból csak ronthat a helyzeten, mert meggyengítheti az EU alkupozícióit. ◀

Lap-top

A nap címe. Románia egyetlen esélye egy apolitikus kormány, Lucian Davidescu, *Románia liberá.*

Magyarázat. Hogy a Romlib szerzője így látja, az tünhet szubjektívnek, ám látélete, amiből kiindul, rémisztően hasonlít politikuskos és szakértők véleményével: „A következő néhány hónapban a távolság az elkerülhetetlen összeomlás és a hirtelen talpraállás között hihetetlenül kicsi lesz.”

Begyakorolt lezuhanás. Merészebb hazai lapok elégtétellel ismertetik a *Sunday Times* cikkét, miszerint a Romániában lezuhant izraeli katonai helikopter a zsidó állam Irán elleni támadásának tervéről árulkodik. A brit lap Romániát titkolózással vádolja a felkészülési gyakorlat igazi célját illetően. A hipotézist valószínűvé teszi, hogy Románia nagyjából ugyanolyan távolságban van Izraeltől, mint Irán, ismeretlen terepen, hegyek között lehetett (volna) begyakorolni a hadianyag- és személyszállítást, az (oroszi) elhárító rendszerek és radarok elkerülését stb.

Hunor. Lassan (vagy inkább gyorsan: holnap, szerdán) megjelenik az *Academia Cașavencu* új száma, márpedig nem mehetünk el a Kelemen Hunorral Eugen Istodor által készített interjú mellett. Hunorunk nagy formában volt: válaszai pontosak, spontának, mindenekelőtt pedig szellemesek, és mindig van bennük egy kis költői metafizika. Például: „– Milyen kérdéseket tesz fel magának félelmében? – Félelmemben soha nem kérdezek. Mint amikor hirtelen szembe találod magad egy medvével. Nem kérdezni kell, hanem futni.” Mi az, ami ott jön felénk?...

A szöke anticiklon. Alecu Racoviceanu, a *Puterea* főszerkesztője nem érti, mi történhetett Elena Udrea-val, hogy feladta korábbi agresszív harcmodorát, és nem a konstatálói támadja (akár az evidencia ellenére), mint eddig, hanem a – spanyol – szerződéstartását. A PD-L-n belüli táborharcok lennének az ok, esetleg egy figyelmeztető-csúfító telefonhívás? – kérdi a főszerk. Válaszunk: igen.

A nap áhíre. Emil Boc kijelentette, hogy ha átvészeli az összeomlást és van türelmünk megvárni a fellendülést, utána jó lesz.

Minden napra egy mondás

„Alkoholista az, aki többet iszik az orvosánál.”
Murphy-törvény

A város peremén

Horváth István

Szellem vs. tömeg

A politikus ritkán teheti azt, ami elvileg s magasabb szempontból helyes volna: meg kell alkudnia a körülményekkel, s mai, demokratikus világunkban, a tömeg hangulatával is. Ez a realpolitika. Bizony, egy csöppet sem irigylem a realpolitikust, akinek a mai tömeggel kell megalkudnia. A tömeg nem ugyanaz, mint a nemzet. A nemzet néha csak egy-két emberben él, míg az utcán ezren is ordítoznak. Volt idő, hogy a magyar nemzet is csak egy-két emberben élt. Máskor elrejtőzött, tanulószobákban és parasztyunyhókban. A nemzet a lélek, a tömeg csak a test. Sajnos, a test uralmának korát éljük, a „tömegek lázadásának” korát. A modern politika nagy dilemmája éppen ebben van. Ki fogja visszaállítani a szellemnek régi tekintélyét a tömeg előtt? Ki bírja rá a sokakat, hogy hallgassanak a józan kevesekre? Ijesztő paradoxona a demokráciának! Amit csak a mélyebb s komolyabb kultúra oldhat meg, hogy jóvátegye a tömegműveltség és félműveltség szörnyű vétkeit. Mi magyarok nagyszerű nemzeti kultúrát örököltünk, melynek gyökerei ma is erősek és termők. De nevezhetjük-e ezt a kultúrát közkinccsnek, akár csak vezető középosztályunk körében is? (...) Ha elvész ez a nemzet, csakugyan azért vesz el (ahogy Széchenyi jósolja Aranytól), „mivelhogy tudomány nélkül való”. Tudomány nélkül – azaz mélyebb és szellemibb műveltség nélkül: ami megadná neki az igazsággal való nyílt szembenézés megszokását, az emberi szellem és erkölcs önbecsülését s a maga helyzetének s feladatainak megértését e világban.

SZELLEMIKÉZÉS

Babits Mihály: *A tömeg és a nemzet*, 1938

A Kárpátok forradalmára

Orbán Viktor Tusnádfürdőn is kijelentette, hogy nem akar a bankvilág Che Guevarája lenni. A hasonlítások, metaforák általában mindig sántítanak kicsit. A két jelenség között található azonosságok segítenek (esetleg) mélyebb érthetőséget adni a közlésnek. Vagy mélyen elgondolkodtatnak, mert valami nem passzol a kijelentés körül.

Che Guevara, anélkül, hogy időznék az életút állomásaiiban, emblematikusan baloldali ikon. A magyar konzervatív középerőt képviselő Fidesz ezzel a kommunista névvel idézőjelbe teszi saját harcát a hazai és nemzetközi hitelintézetek ellen. Jellegzetesen kommunista módon zajlik a kétfrontos háború: a Magyarországon működő bankok meg lesznek sarcolva, úgy kétszáz milliárdra, hogy nehogy már az emberekre kelljen újabb terheket rakni, a világbank pedig kapott egy ultimátumot, hogy nehogy már ők mondják meg, milyen legyen az ország költségvetése. A két háború szétválaszthatatlan, a hazai bankok több mint kilencven százalékban külföldi tulajdonban vannak, a Világbank meg az Unió viszont mi magunk lennénk, amennyiben csatlakoztunk ezekhez a szervezetekhez, alakulatokhoz.

Fizessenek a gazdagok! Ez a politikai üzenet, amit dekódolt mind a nemzetközi sajtó, mind a tömegek. Baloldali szlogen, bár Che elvtárs radikálisabb megoldásokat javasolna, világforradalmi célatossággal. Vagy föl vesszük a harcot a gaz imperializmus ellen, s akkor a kiirtásában, eltörlésében vagyunk érdekeltek, vagy tárgyalunk, és kölcsönösen kielégítő megoldást keresünk. Ezért nagyon szerencsétlen dolog idekeverni azt a szakállas pófát a pólókról, mert ő komolyan gondolta a forradalommal megteremtendő új világot, s bele is pusztult szegény, mert a kiszákmányolt tömegek nem úgy viselkedtek, ahogy a brosúrákban megírták a klasszikusok.

Várhatóan a bankok viszont úgy fognak viselkedni, ahogy elvárható, tovább fogják hátrítani ügyfeleikre a bankadó terheit, s csak az emberek fizetik meg az új sarcot, a nemzetközi hitelminősítők és bankszakemberek pedig megtalálják a módját az ellenállásnak, mert mégiscsak ők osztják a pénzt. Talán a román/görög megoldás a célravezetőbb. Vállalnak mindenféle megszorítást, s az IMF cserébe megengedi a hiánycél emelését, netán ad újabb hitelt. Akkor az emberek sztrájkolni meg tüntetni kezdenek, mire a kormány, mit is tehetne mást, kicsit lazít a gyeplőn, és jelenti az ellenőröknek,

Kresz János

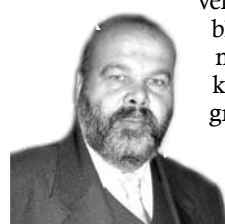
hogy nem lehetett száz százalékban teljesíteni a vállalásokat. Más történelem, másfajta hagyományok.

Orbán Viktornak el kell döntenie, akar-e a bankvilág Che Guevarája lenni.

Ha nem akar, akkor ne legyen, mondaná a székeley bölcseesség stílszerűen, tusványosan, s le lehetne zárni a kérdést.

Brand a lelke mindennek?

Úgy tűnik, Elena Udrea-n átuk túl. Idegenforgalmi minisztersége kudarcok sorozatává vált. Nehezen és sok segítséggel túl fel a lóra, rosszul biciklizik, nem volt szerencsés sem a csokoládé osztogatása, sem a magas sarkú cipők adományozása, és a máramarosi szoknyácska is előnytelennek bizonyult. A miniszterasszony legnagyobb gondja azonban az országbranddel van. A tavalyiról (Land of choice) kiderült, hogy valaki már korábban levédte. (Pedig Marius Moga egész szép, igazi manelékre emlékeztető himnuszt írt neki.) Az ideiről (Explore the carpatian garden) pedig az a hír járja, hogy lopott. A brand-et készítő spanyol cég, a THR állítólag nem eredeti logót használt fel, hanem egy internetes katalógusból olóztta ki a sok kommentárt fakasztó zöld levelecskét. A dolgot egy blogger fedezte fel, aki a neten szörfözve belebukott a két szinte azonos grafikába. Magam is egy-más mellé tettem a kettőt, és a hasonlóság több mint egyértelmű. Az *Antena 3* hírtévézió nemrég arról tudó-

Székely Ervin

sított, hogy a THR információi szerint véletlen egybeesésről van szó, ami tízezer esetből egyszer szokott előfordulni. Elena Udrea pedig – ugyancsak az *Antena 3* szerint – azt nyilatkozta, hogy mindaddig, amíg a helyzet nem tisztázódik, nem fizeti ki a THR-nek a potom 900 ezer eurót. Hogy ez a pénz sok vagy kevés, arról most nem elmélkedem, állítólag egy brand kidolgozása esztendőig tart, hosszas szociológiai felmérések és elmélyült kutatómunka előzi meg. Az viszont bizonyosra vehető, hogy az ország brandje nélkül még megéltünk volna valahogyan egy ideig, de alacsony bérekkel, rossz egészségügyi ellátással és gyatra minőségű oktatással már sokkal kevésbé.

A malőr – ha az – formálisan nem varrható a miniszterasszony nyakába, bár a tárca vezető nagyvonalúsága, amellyel tanácsadó cégeket honorál, mindig felveti a visszaélés gyanúját is, no de ne spekuláljunk. Az viszont igen, hogy számára – aki mellesleg regionális fejlesztési miniszter is – nem az infrastruktúra javítása, a turisztikai csoma-

gok tartalma, az idegenforgalmi szabályozás, az adekvát ágazati politika kidolgozása az elsődleges, hanem a brand. Ez nagyon sokat elárul ennek a kormány filozófiájáról: Nem a cselekvés a fontos, hanem a kommunikáció. Nem dolgozni kell, hanem eladni a semmit és a rosszat.

Ha viszont már nem élhetünk brand nélkül, akkor – bár nem vagyok brand-szakember – azt hiszem, hogy a THR brandje (ha ugyan az övé) nem jó. Pontosabban nem a romániai turiz-

mus promóciója szempontjából jó. A logó számomra sokkal inkább környezetvédő üzenetet hordoz. A sok zöld, a levél és a tiszta víz imidzse nem feltétlenül és nem elsősorban arra ösztönöz, hogy kirándulni menjek Romániába, hanem arra, hogy gyűjtsem szelektíven a hulladékot, ne szemeljek az erdőben, használjam kevesebbet a gépkocsimat stb. Aki pedig környezet-tudatos magatartást akar tanulni, az kevésbé valószínű, hogy Romániát fogja választani, hanem sokkal inkább a skandináv országokat.

A tengerparti vendéglők többségében ugyanazt a flekket, miccset és sört találni, mint tíz, húsz vagy negyven évvel ezelőtt.

Mindent összevetve, úgy tűnik, hogy egy elkapkodott, tartalmatlan és koncepciótlan idegenforgalmi politikával áldott meg bennünket a nagy Zeus, s ennek a magyar himnuszbeli balsorsot idéző brand csak az egyik – és nem is a legjelentősebb – szelete. Egyébként mivel magyarázhatnánk azt, hogy a román tengerpartra látogatók nyolcvan százaléka belföldi turista, hogy tavaly tíz százalékkal csökkent a Romániába látogató külföldiek száma, hogy idegenforgalom tekintetében Bulgária is megelőzött bennünket? Mivel magyarázható a vendéglátóipar elmaradottsága, a szolgáltatások alacsony színvonala és az idegenforgalomban dolgozók jó részének a képzetlensége? A tengerparti vendéglők többségében ugyanazt a flekket, miccset és sört találni, mint tíz, húsz vagy negyven évvel ezelőtt, a pincérek ugyanolyan gorombák vagy csbukra ácsingózó mimelt negédesek, mint a fanarióták korában. A komoly üzlet-emberek pedig a kiszámíthatatlan adópolitika, a túlbujázó bürokrácia és korrupció miatt vonakodnak befektetni az idegenforgalomba. Ezeket a gondokat pedig még a legjobban sikerült branddel sem lehet megoldani.

Röviden

Új hitel télen?

Bár a román kormány jelenleg nem számol egy újabb valutaalapi hitelmegállapodással, ennek lehetősége nem zárható ki – nyilatkozta tegnap Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter, hozzátéve, hogy ennek szükségességét év végén vizsgálják meg. A jövő évi költségvetés-tervezet 1,5-2 százalékos közötti gazdasági növekedéssel, illetve 4,4 százalékos költségvetési hiánnyal számol – közölte a tárcavezető.

Módosított adótörvény

A kormány elfogadta tegnap az Adótörvénykönyv azon módosításait, melyek az adóalap kiszélesítésére vonatkoznak – írta a *Mediafax*. A változtatás értelmében a szerzői jogokból származó bevételek ezentúl átkerülnek a független tevékenységek kategóriájába, melynek következtében a jövedelemadó, illetve a kötelező társadalombiztosítási hozzájárulásokat nem számolják újra az adóbevalláskor.

Dacia: spanyol szárnyalás

Több mint 23 százalékkal növekedett a Spanyolországban beíratott Dacia személygépkocsik száma júniusban az egy évvel korábbi adatokhoz viszonyítva – írta a *Mediafax* a spanyol autóimportőrök adataira hivatkozva. A növekedés annál is inkább feltűnő, hogy az országban nyilván tartásba vett autók összesített száma közel 27 százalékkal esett vissza az utóbbi egy évben.

Erősödött a forint

Jelentősen erősödött a magyar pénznem hétfőn: az eurót késő délután 281,04 forintot jegyezték a bankközi kereskedelemben a péntek délután tartott 285,13 forint után. A jegyzés a nap folyamán 280,39 és 283,80 között mozgott. A devizakereskedők álláspontját támasztotta alá Cselényi György, a BNP Paribas kamatkereskedési igazgatója is, aki szerint a forint erősödése a nemzetközi pozitív befektetői hangulat eredménye.

Javulás politikai segítséggel

Az amerikai pénzügyi politikának a növekedést támogatónak kell maradnia mindaddig, amíg a gazdasági kilábalás fenntartható útra kerül, és a munkahelyteremtés felfelé ível – jelentette ki az amerikai Fed elnöke hétfőn a törvényhozásban. Szerinte az amerikai gazdaság javul, de teljesen fel kell épülnie, ehhez pedig biztosítani kell, hogy a monetáris politika folytassa a gazdaság szükségleteinek támogatását – írta a *vg.hu*.

Mikor robban a benzinár?

A fogyasztót és kitermelőt egyaránt sarokba szoríthatják az olajpiaci változások

Sz. Zs.

Hat lej fölé emelkedhet rövidesen az üzemanyag ára, ha a jelenlegi világgazdasági feltételek nem változnak, vélik a román olajpiacon jelenlevő szereplők, akik ugyanakkor rámutatnak: az árdragulás nemcsak a fogyasztó zsebét rövidíti majd meg, hanem az olajtársaságok bevételeit is. A drágulást számos okkal magyarázzák: az olaj hordónkénti árának várható növekedésével – melyet elősegít a dollár árfolyamának erősödése – szerepet játszik az olajkiszármazék csökkenő kitermelési kedve, illetve a kereslet-kínálat arányának felborulása. (Mint ismeretes, a világ olajszerelmének növekedésével párhuzamosan apadnak a rendelkezésre álló nyersanyagterületek.) Ehhez hozzájön még Romániában a hozzáadottérték-adó (áfa/ tva) 24 százalékra való emelése is.

A piaci előrejelzések szerint egy hordó olaj jelenleg nyolcvan dollár körül mozgó ára már a következő hónapok folyamán kilencven dollár fölé emelkedhet, mely 2011-ben már a száz dollárt is meghaladhatja. „Ha az olaj világgazdasági értéke emelkedik, az árdragulás folytán a kereslet további megcsappanásával kell számolnunk” – vélekedett a *Businessmagazin* által megszólaltatott Nicolae Tampiza, a

Fotó: archív

Az üzemanyag-drágulás még jobban visszavetheti a keresletet

Lukoil Románia csoport elnöke, hangsúlyozva, a romániai vásárlóerő gyengülése már eddig is arra készítette az üzemanyag-ágazat szereplőit, hogy a túlélés érdekében a lehető legalacsonyabb árral dolgozzanak. A szakember az üzemanyag kérdését a következő évek legnagyobb globális fenyegetésének tartja.

Kényszerű takarékoság

Miután tavaly húszszázalékos piaci visszaesést kellett elszenvednie az ágazatnak, 2010 első negyedében tovább csökkent a kereslet a román kutaknál. A

Businessmagazin által készített körkép szerint a Mol 4,5 százalékos, a Rompetrol, illetve a Lukoil mintegy hét százalékos hiányt kellett hogy elkönyveljen az év első három hónapjában – melyet nagyrészt a nagykereskedelmi megrendelések okoztak. Nemcsak a különböző szállítási vállalatok lettek feltűnően takarékosabbak az üzemanyaggal, de az építkezéssel foglalkozó cégek, illetve a közszféra intézményei is jelentősen visszafogták autóflottájuk használatát.

A kétszáz dollár hordónkénti árat is elérheti 2013-ra az olaj ára – erősítette meg

legutóbb a Chatham House brit think-tank cég legfrissebb előrejelzésében – mely eddig nem látott mértékben emelheti meg az üzemanyagárakat. A világhírű Lloyd's biztosítótársaságnak készített elemzésükből kiderül: a világgazdaságnak hamarosan fel kell készülnie egy várható olajsűkőre. Ez a cégek számára egyben a most gyakorlott úgynevezett Just-in-Time beszállítási modell átgondolását is jelenti – tehát annak az üzletpolitikának lehetséges végét, mely a megrendelt nyersanyagmennyiséget „épp időre” kéri, mely fölöslegessé teszi a raktározást és az ezzel járó költségeket.

„Mégfűrt” olajfűrás

Az árpolitika alakulását tovább befolyásolhatja, hogy a válság után éledező gazdaság olajigénye újból megnövekszik – melyet azonban nem követ a kitermelés fellendülése. Épp ellenkezőleg: az olajipari óriások befektetési étvágát csökkenti a felszínrehozatali technológiák drágulása, illetve a mélytengeri fűrésok körül támadt nehézségek, melyet a British Petrol Mexikói-öbölben okozott katasztrófa indított el.

„A 2015-ig kitermelendő olajkészlet mintegy tizenkét százaléka mélytengeri fűrésokból származna, mely sikeresen ellensúlyozta volna a szárazföldi tartalékok egyre riasztóbb csökkenését – idézte Kent Moors amerikai olajipari szakértőt a német *Wirtschaftswoche* gazdasági magazin – Brazília, Vietnám, Oroszország, Nigéria, Ghána partjainál tervezték a legfontosabb fűrésokat, melyek jelenleg könnyen megvásárolhatók a környezetvédelmi előírások szigorodása miatt.” Moors rámutatott, hogy a kitermelésbe kezdő óriásvállalatokra most a technológiai befektetéseken túl jelentős többletköltségeket ró, hogy fokozottan figyelniük kell az ökológiai biztonságra, illetve az imázsmegőrzésre, amelyet alaposan megtépázott a mexikói tragédia. ◀

Udrea: jó reklám a plágium

ÜMSZ

Jogi eljárásnak vetik alá a román turisztikai brand körül kialakult eredetiség-vitát – jelentette be tegnap este a Márkanév-tanács, melynek tagjai úgy döntöttek, hogy kisebb módosításokkal kitarthatnak az ország népszerűsítésére készült, már bemutatott stratégia mellett. A szakmai testület úgy ítélte meg, a felvetődött plágium-vádak nem elégségesek ahhoz, hogy az országimázs egész folyamatát leállítsák – ugyanakkor addig nem fizetik ki a szolgáltatást, míg egy nemzetközi márkanevbizottság

nem dönt az eredetiség kérdésében.

„Az egyetlen vitatható pont a román országimázs körül az azonosságok kérdése. Véleményem szerint is nyilvánvaló hasonlatosságok mutatkoznak az ország logója és egy brit szállítási vállalat szimbóluma között” – ismertette el tegnap Elena Udrea turisztikai miniszter. A tárcavezető a napokban alakított Márkanév-tanács kezébe tette le a döntést azt illetően, hogy érvényesnek ítélik-e a brand elkészítésére kötött szerződést vagy annak felbontását kéri. Kilátásba helyezte ugyanakkor, hogy egy bizo-

nyítható plágium esetén a minisztérium nem fogja átutalni a megállapodásban szereplő, mintegy egymillió eurót kitevő összeget.

„Az országának most egy jól körülhatárolható turisztikai márkája van (...) melynek vizuális megjelenítése csupán egy aprócska része az idegenforgalmat népszerűsítő teljes csomagnak – fogalmazott Udrea. – Ez a szövevényes ügy ugyanakkor pozitív következményekkel is járt. Általa az országimázs olyan népszerűsítésére tettünk szert, melyet más körülmények között aligha tudtunk volna megfizetni.”

Tegnap a Régiófejlesztési és Turisztikai Minisztérium épületében ülésezett az a négytagú tanács, mely a múlt héten bemutatott román turisztikai márkát plágium-ügyét vizsgálja. George Copos üzletember, Radu Enache, a Continental szállodalánc tulajdonosa, valamint Lucia Moraru és Nicu Rădulescu egykori idegenforgalmi államtitkárokra hárul a feladat, hogy megítélik: Románia továbbra is tiszteletben tartja-e a szellemi tulajdon megsértésével vádolt nemzetközi céggel kötött megállapodását. ◀

Franks: nem kell póthitel

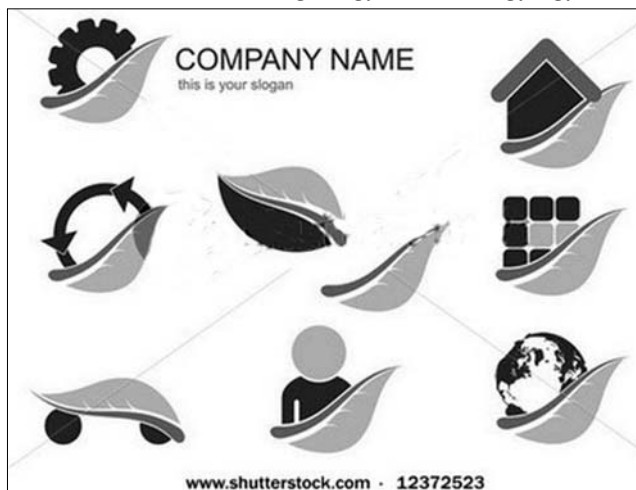
Hírösszefoglaló

Nincs szükség a készletléti hitel összegének kiegészítésére, mivel a román kormányának elegendő pénze van – érvelt Jeffrey Franks, a Nemzetközi Valutaalap (IMF) romániai tárgyalásvezetője az Alfa Kartell szakervevőre reagálva, hogy hárommilliárd euróval „pótolják ki” az országnak juttatott kölcsönt. „Mintegy 2,5-3 milliárd eurós többletet kértünk, melyből az európai uniós struktúrális alapokat lehetett volna fedezni, illetve javítani ezek lehívásának gyakorlatán” – nyilatkozta Bogdan Hossu, az érdekvédelmi szervezet vezetője az IMF-el való tárgyalást követően. Az ötletet nem támogatta ugyanakkor Dumitru Costin, az Országos Szakszervezeti Tömb elnöke, úgy érvelve: „már amúgyis elmerültünk az adósságokban”.

Mihai Tănăsescu (*képünkön*), Románia valutaalapi főtárgyalója szerint az országnak jelentős gondot okoz, hogy az ország kötelezettségvállalásait jelenleg még hiteltenség kíséri, az adócsalás visszaszorítására tett törekvései pedig még mindig nem elég határozottak. A szakem-

ber a *Hotnews.ro*-nak eljuttatott levelében kifejtette: a hosszútávú stratégia, illetve egy összehangoltabb belső és külső kommunikáció kérdésében még lenne javítanivalója Romániának. A strukturális reformok követésében ugyanakkor „gyümölcsöző” teljesítményt ért el – vélte Tănăsescu, aki szerint nem lesznek gondok a következő hitelrészlet odaítélésében. A volt pénzügyminiszter korábban közölte, hogy az IMF és Románia most még nem tárgyal újabb hitelszerződésről, ám októberben várhatóan szóba kerül majd ez a kérdés is. Bár szerinte az országnak nem lesz szüksége újabb kölcsönre, rámutatott: fontos, hogy Bukarest folytassa együttműködését a washingtoni pénzintézettel. ◀

A román országlogóhoz hasonló grafikai megoldások az internetről

Vendégmunkások: elfojtja a honvágyat a válság

ÚMSZ

„Nem nyaralni jöttünk haza, hanem családot látogatni. A nyári szabadságunk egy részét arra szánjuk, hogy a gyerekek ismerkedhessenek Erdéllyel, a felmenőikkel. Pihenni viszont máshova utazunk” – számolt be augusztusi programjáról Meyer Tibor. A családapa egyike azoknak, akik Németországból látogatnak haza nyaranta Bihar megyébe, s többzred magával a hétvégen lépte át Borsnát a román-magyar határt. Augusztus elején indult meg ugyanis a román vendégmunkások és a külföldön élő román állampolgárok „menetrend szerinti vándorlása”, ezekben a napokban több tízezer ember lép be az országba. A statisztikai adatok szerint valamivel több, mint nyolcmillió román állampolgár tartózkodik huzamosan külföldön, hárommillió pedig ideiglenes munkavállalással dolgozik világszerte. Bár a határrendészet évről évre igyekszik felkészülni a vakációs rohamra, a határátelők-nél érezhetően megnő a tömeg. Nagylaknál egyetlen nap alatt tizenkétezer, Borsnán tízezer belépőt regisztrál a határrendészet, egy hét alatt Arad megye különböző

Éropa repterei is hazatérő román vendégmunkásokkal telnek meg augusztus elején. Fotó: Tofán Levente

határátelők-nél 132 ezer hazatérő érkezett Romániába.

Félnak vakációzni

A Bihar megyei határrendészet szóvivője, Simuț-Cătălin Dumitru az ÚMSZ kérdésére elmondta: bár nagyon sokan térnek most haza, idén mégis kevesebben érkeznek, mint tavaly. A külföldön élők és dolgozók húsz százaléka nem tölti Románi-

ában ebben az évben a nyári szabadságát.

„Azt hiszem, sokan azért nem jönnek, mert nem engedhetik meg maguknak, még többen pedig azért maradnak külföldön, mert féltik az állásukat. Mi is kétszer meggondoltuk, hogy vállalkozzunk-e erre a kirándulásra, pedig 17 éve még egyetlenegyszer sem hagytuk ki” – magyarázza a jelenséget Meyer Tibor, aki szerint a

válság a külföldön élőket is sújtja. „Sokan váltak munkanélkülivé, vagy sok embernek vált bizonytalanná az állása, ők inkább úgy döntenek, nem szabadságnak, nehogy ne legyen hova visszatérni. Nekem négy Romániából származó ismerősöm van hasonló helyzetben, róluk biztosan tudom, hogy nem is gondoltak pihenésre” – teszi hozzá a családapa, aki szerencsésnek tartja ma-

gát azért, mert nyugodt lélekkel tölthet el itthon, szerettei körében néhány gondtalan napot.

Kiirakoznak a civilizációból

„Mi minden évben augusztus első két hetét Romániában töltjük, nemcsak a család miatt jövünk haza. Itt vásárolunk, Udvarhely közelében nyaralót, ez a megszokott pihenőprogramunk” – számol be vakációs hagyományairól Cserei Péter, aki Ausztriából utazik vissza nyaranta Romániába. „Sokan mondják, hogy ehhez hasonló, sőt ennél látványosabb környezetet találhatnánk kint is a pihenéshez, a turisztikai ellátás és infrastruktúra pedig összehasonlíthatatlanul jobb, mint Romániában. Mi pont ezért jövünk ide: mert se ellátás, se infrastruktúra, el tudunk bújni az elől a környezet elől, amelyben egész évben élünk, tökéletesen rejtve a civilizáció elől” – teszi hozzá a hargitai rengeteghez ragaszkodó turista.

„Nem az a kérdés, hogy hazajöjünk-e, hanem az, hogy mivel? Manapság már olcsóbb hazarepülni, mint hazaautózni vagy vonatozni. Marosvásárhely háromnegyed órányira van Budapesttől, így nem is olyan nagy kaland a hazajárás. Havonta többször is megengedhetjük magunknak” – mondta Kutas Annamária, aki lapunk kérdésére hozzáteszi, az augusztusi itthon tartózkodáshoz mégis ragaszkodik. „Közel állok a nyugdíjhoz, ilyenkor elmegyünk Szovátára, Parajdra, kihasználjuk a szülőföldünk nyújtotta előnyöket. Régebb, amikor autóval jöttünk, akkor útba ejtettük Hajdúszoboszlót, de most már repülővel ez kimarad” – magyarázza az idős hölgy. ◀

Röviden

Érvényben a hőségriasztás

Sárga veszjelzést bocsátott ki az Országos Meteorológiai Intézet, várhatóan 21 megyében tombol a következő napokban a kánikula. Az ország jelentős részén 35 fokos melegegre kell számítani, de a hőmérséklet higanyszála elérheti a 37 fokos értéket is. A leginkább a déli, dél-keleti megyék forrósodnak fel, fokozott a készültség Moldvában, Olténiában és Dobruzsában. Az önkormányzatok és az egészségügyi intézmények ezekben a napokban krízisközpontokat működtetnek.

Ár alatt a hercegi birtok

Károly herceg székelyföldi birtokait is előtölte az ár, amely az elmúlt huszonnégy órában lezúdult jelentős mennyiségű eső okozott a háromszéki falvakban. A brit trónörökösnek a Kovászna megyei Málnás községhez tartozó Zalánpatakon van két birtoka, amelyek közül az egyiket károkat okozott az áradás. Kaslédere József, Málnás polgármestere a sajtónak hétfőn elmondta, hogy a víz a elöntött telken lévő épületek egyikébe sem ömlött be. Az ország több megyéjében továbbra is érvényben van az árvízi készültség: a Pruton narancssárga veszjelzést bocsátottak ki a vízügyi hatóságok.

Tüntetnek a rendőrök

Nagyszabású demonstrációra készülnek a rendőrök, ha a belügyminisztérium további leépítésekre készülné – jelentette be tegnap Mircea Grunia, az Országos Rendőrszakszervezet vezetője. A tervek szerint a testület 2011 január elsejétől válik meg a munkatársak egy részétől. Szakszervezetők szerint akár 9000-10 000 állás megszüntésével is számolni lehet. Grunia szerint megalapozatlan ez a megszorító intézkedés, mert a rendőrség kötelékéből már most nyolcezer alkalmazott hiányzik.

Román rendőrök teljesítenek szolgálatot Hajdúszoboszlón a nagy számú román turista miatt

Nem csak a külföldről haza látogatók áradata ad különös hangulatot augusztus első heteinek, „kétirányú” a forgalom a határ menti övezetekben. Hajdúszoboszlón idén már román rendőrök is szolgálatot teljesítenek a városkában jelenlévő nagy számú román turista miatt. A hazaiak által egyre kedveltebb üdülőövezetben két, magyarul és románul is beszélő nagyváradi rendőr segíti a magyarországi kollégák munkáját augusztus végéig. Fekete Csaba rendőr dandártábornok, a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője

tegnapi hajdúszoboszlói sajtótájékoztatóján közölte: a két romániai törzsermester az elmúlt évekhez hasonlóan a strandfürdő területén és a város frekvenciált pontjain teljesít közös szolgálatot a magyar kollégákkal. Munkájuk része lesz a közvetlen segítségnyújtáson túl a tájékoztatás és a tolmácsolás is – tette hozzá. Adrian Bucur rendőr ezredes, a Bihar Megyei Rendőr-főfelügyelőség vezetője elmondta, hogy a román turistáktól nagyon jó visszajelzéseket kapnak a kollégáik munkáját illetően. Közlése szerint jövőre, Románia schengeni öve-

zethez való csatlakozásával még több látogató érkezése várható. „Mi harmadik éve megyünk Hajdúszoboszlóra, egy hétre a nyaralás kiegészítésképpen. Kitűnő az ellátás minősége, és megfizethető az ár, és ami nem elhanyagolható, háztól házig szállít az autóbussz, nem megterhelő az utazás. Az idén voltunk még Görögországban is, de az az út jóval fárasztóbb, Hajdúszoboszló a könnyű nyári pihenésre kiválóan alkalmas” – számolt be tapasztalatairól Dan Popa marosvásárhelyi közalkalmazott, akit nem zavarnak a nyelvi nehézségek.

Háromszék: többet adnak a székely kapuk faragásáért

Kovács Zsolt

Sepsiszentgyörgy önkormányzata megduplázta a székely kapu állítására szánt, vissza nem térítendő támogatását. Amint arról lapunkban beszámoltunk, az év elején úgy döntött a helyi tanács, hogy 1000 lejtel támogatja azokat a kilyéni és szotyori lakosokat, akik ezt az összeget önrésszel kiegészítve vállalkoznak székely kapu állítására. Miután az önkormányzat erre, az év elején meghirdetett programra elkülönített 30 ezer lejt, sokan érdeklődtek a támogatás

iránt, de év közben kiderült, hogy a jelentkezők közül idén alig négy család kezdene el a munkálatokat, így a maradék pénzt újraosztották. A Magyarok Világszövetsége kezdeményezésére Sepsiszentgyörgy önkormányzata is állít egy nagyméretű székely kaput Szege-den, amelyre 20 ezer lejt szán a tanács: ezt a beruházást is az év elején elkülönített alpból finanszírozzák. A megmaradt 10 ezer lejt pedig a 4, székely kaput állító kilyéni és szotyori család közt osztják szét, olyan módon, hogy egy szakmai bizottság dönti el, ki mennyi

támogatást kap. A program célja, hogy a helyi vezetés a lakosokkal közösen szebbé és látványosabbá tegye a város Brassó felőli bejáratát. Arra szeretnék rábírnai a Sepsiszentgyörgyhöz tartozó Kilyén és Szotyor települések főút melletti lakóit, hogy cseréljék ki kapuikat újakra, és lehetőleg állítsanak székely kapukat, így hangsúlyozva a térség identitását. Egy úgynevezett „gyalog székely kaput” – amely galambdúcos kiskapuból és kocsibejáróból áll – 4000 lejért készítenek el, tudtuk meg a háromszéki mesterektől. ◀

Már három éve húzódik Avasújváros önállósodása

Sike Lajos

Három éve népszavazáson döntött a helyi lakosság nagy többsége arról, hogy Avasújváros elváljék Ráksától, a döntést három hónapja a parlament is megerősítette, ennek ellenére még mindig nem tudni, mikor lesz Újvárosból önálló község. A legnagyobb gondot az okozza, hogy jelenleg teljes káosz jellemzi az önkormányzati munkát, tisztázatlan, hogyan válik szét a jelenleg Ráksán működő testület.

„Szórákznak velünk, mert közben a helyi közigaz-

gatás is Ráksára költözött, és nem akar visszajönni” – magyarázza a szokatlan késés hátterét lapunknak Ludróczky Sándor önkormányzati képviselő, a helyi RMDSZ elnöke. Ioan Betea polgármester is fölötte türelmetlen, mert ő az új község, vagyis Ráksa vezetője szeretne lenni, de egyelőre nem tudni, mikor írja ki a kormány az időszaki választást. Amíg a közigazgatási átalakítás nem ér véget, az önkormányzat átköltözhete ugyan Újvárosba, de a ráksai tisztségre vágyó Betea ellenáll, azzal az indokkal, hogy nincs ehhez megfelelő ön-

kormányzati épület. Ludróczky Sándor nem tartja megalapozottnak a polgármester érveit, és arra figyelmeztet, hogy a község főterén épült tömbház földszinti helyiségeit direkt a polgármesteri hivatalnak tartják fenn. Eugen Chioreanu, a Szatmár megyei prefektusi hivatal jogi osztályának vezetője szerint az áldatlan állapotért a szétválással kapcsolatban kibocsátott 86/2010-es törvény egyik paragrafusa is hibás, amely úgy rendelkezik, hogy Újvárosban maradjon a régi közigazgatás, az alkalmazottak viszont nem vállalkoznak az ingázásra. ◀

▶ Röviden

UNESCO: újabb hat helyszín a listán

Újabb hat, egyedülálló kulturális vagy természeti értéket képviselő helyszínt nyilvánított az emberiség közös örökségévé vasárnap az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) Brazília városában ülésén a világörökség-bizottsága. A Brazíliában, Mexikóban, Kínában, a Franciaországhoz tartozó Réunion szigetén és a Csendes-óceán déli részén elterülő Kiribatin található új helyszínekkel már 910-re emelkedett a rangos nemzetközi elismerést élvező helyek száma a világban. Az UNESCO emellett kibővítette négy, már elismert világörökségi helyszín területét is Ausztriában, Bulgáriában, Romániában és Spanyolországban. A kibővített világörökségi helyszínek a Graz közelében található XVII. századi Eggenberg kastély, a bulgáriai Pirin Nemzeti Park, Moldvában egy XV. és XVI. században épült, hét – a bővítéssel már nyolc – templomból álló épület-együttes, valamint az ősi sziklaművészetéről híres portugáliai Coa-völgy, amelyet most a spanyolországi Kasztília és Leónban található Siega Verde 645, sziklára vésett őskori képével egészítettek ki.

Gondolkodó románok

A kortárs román gondolkodók világa sokszínű, megismerésre érdemes, és a jelenbeli problémákra keres válaszokat a *Korunk* augusztusi, *Gondolkodó románok* című lapszámában. A válogatásban közölt szövegek önkritikus számvetést végeznek „a túlvilágias román szellemmel, a vallás és a nacionalizmus keverékét hordozó történelemmel és a modernitással tévován szembesülő ortodoxiával”. A lapszámot Siklódy Ferenc munkái illusztrálják.

Munch titkai Washingtonban

Sikoly, Csók, Madonna – Edvard Munch kedvelt témáin keresztül tárja fel a washingtoni National Gallery of Art szombaton megnyílt kiállítása a szorongástól és gyötrelmekről kínzott norvég festőművész több változatban is elkészült litográfiáinak rejtejt különbségeit. „A betegség, a téboly és a halál voltak azok az angyalok, amelyek körülvették bölcsőmet” – írta az 1863 és 1944 között élt Edvard Munch, akinek mintegy hatvan könyvnyomata látható az október 31-ig látogatható tárlaton. Kronológiai sorrendben követhetjük nyomon a festő fejlődését, aki módosítja, kijavítja, időnként kézzel kiszínezi a művet, könyvnyomatot készít róla, majd évekkel később újranyomtatja. Élete folyamán mintegy 700 litográfiát készített.

„Mindig volt elégtétel”

Interjú Lőrincz Zsuzsával, a Míves Emberek Sokadalmának szervezőjével

Annak ellenére, hogy az előzőektől eltérően idén csak két napos volt a Míves Emberek Sokadalma, résztvevők, látogatók és szervezők egyaránt elégedettek. A részletekről Lőrincz Zsuzsánnát, a rendezvényt szervező Artera Alapítvány elnökét kérdeztük.

Antal Erika

▶ Hogyan értékeli a Míves Emberek Sokadalmának XI. kiadását?

– Nagyon elégedett vagyok, mert bár az anyagiak hiánya miatt csak két nyilvános napja volt a Sokadalomnak, látogatottságában és a kézművesek létszámát tekintve is annyi volt, mint előző években a három nap, sőt a mesterségekben sokkal színesebbre sikeredett az idei.

▶ Mi volt az idei rendezvény legnagyobb hozadéka, mitől volt más, mint az eddigiek?

– Idén a növénytermesztéstől a feldolgozáson át a megmivéltésig mindent bemutatnak a mesteremberek. A hangulat mindig jó szokott lenni, aki ide eljön, az mindig jól érzi magát, de most anya-

gilag is nagyobb hasznot hozott. Mert válság ide vagy oda, az idén anyagilag is megérte nekik eljönni. Az biztos, hogy a sajtó is sokat segített a népszerűsítésben és a reklámanyagokat is már három héttel korábban kezdtük szórni, tehát nagyobb volt a hírverés, de azt is megfigyeltem, hogy az embereknek kevesebb a pénzük, így azt inkább értékes tárgyakra költik. Itt nagyon sok értékes dolgot lehetett vásárolni kevés pénzért.

▶ Kik voltak a látogatók?

– Kilencven százalékban külföldiek. Nagyon sokan jöttek Magyarországról, de nagyon sok idegen nyelvet beszélővel is találkoztam. A motoros találkozóra sokan jöttek más országokból és azért, hogy eljöhessenek a Míves Sokadalomra is, in-

kább két nappal korábban elindultak. Itt volt a CimballiBand, akik elmondták, hogy a nagyvilágban koncerteznek, de sehol nem tapasztaltak ilyen jó hangulatot mint nálunk.

▶ Kik voltak a mesteremberek, honnan jöttek?

– Az ország különböző részeiből és Magyarországról is. Érdekes, hogy a gazdasági válsággal párhuzamosan szélesedik azoknak a száma, akik kézművességgel

foglalkoznak. Többnyire munka nélkül maradt értelmiségiek, tanárok, tanítók, művészek, valamint jól képzett szakemberek, akik elővették azt a mesterséget, amelyet nagyanyáiktól, nagypapáiktól lestek el és most értékes dolgokat készítenek. Örvendek ennek, mert tíz éve azért dolgozik az Artera Alapítvány, hogy ezek a mesteremberek újból megbecsülést kapjanak. Azt látom, hogy most beért a munkánk. Mert az erkölcsi siker mindig is megvolt, akkor voltunk szomorúak, amikor a számlákat ki kellett fizetni. De mindig volt elégtétel, mert mindig voltak olyan emberek, akik biztattak, akikért érdemes volt fáradni.

▶ Most dolgoznak a Máréfalvi Miraculum előkészítésén is. Milyenek ígérik az idei rendezvény?

– A máréfalvi önkormányzat, az Artera Alapítvány és a Kőlik Hagyományörző Egyesület közösen szervezi, az idei lesz a nyolcadik, de már készülünk a tizedik évfordulóra, hiszen annak a megszervezéséhez kell két év. Mint ahogy szoktuk, au-

gusztus harmadik hetében tartjuk a rendezvényt, idén 13-a és 15-e között. A Máréfalvi Miraculum című zenés-táncos szabadtéri előadást rendező Tömörny Péter jövő héten érkezik, de az előzetes próbák már megkezdődtek, Dávid Izabella és András Lóránd irányításával. Az idén nemcsak új tagokkal szeretnénk bővíteni a szereplők létszámát, de megkésztetnénk a stábot, vagyis dupla szereposztásban készülne el a produkció. Itt nem hivatásos színészek játszanak, hanem a falubeliek, akiknek sok más fontos dolguk is van, elfoglaltságuk, ami miatt könnyen megtörténhet, hogy éppen akkor nem érnek rá, vagy történik valami, és ezért jó, ha minden szerepet ketten tanulnak be.

▶ Kik lesznek a nézők?

– Minden évben egy-két turisztikai társaság megszervezi, hogy látogatókat hoz Máréfalvára erre az eseményre, a polgármesteri hivatal pedig szekereteket bocsát az érkezők rendelkezésére, amivel kimehetnek a Kőlikhoz, így az élmény még maradandóbb lesz.

Léda-múzeum Nagyváradon

Brüll Adél egykori nagyváradai házában sokáig szórakozóhely működött

A szerző felvétele

Totka László

▶ Őszre fejeződik be annak a nagyváradai háznak a felújítása, amelyben Ady Endre múzsája, Brüll Adél lakott egykoron. A tervek szerint a házban egy Léda- emlékszóbat nyitnak majd, amelyben olyan tárgyi emlékeket állítanak ki, amelyeket nyilvánosan meghirdetett gyűjtés során várnak nagyváradiaiktól. „A Léda-ház fel-

újítására komoly munkálato- kat fordított, a városháza, minél hamarabbra várjuk a befejezését” – mondta el az ÚMSZ-nek Dolorean Gyula. Az RMDSZ-es városi tanácsostól azt is megtudtuk, jelenleg a belső munkálatok zajlanak, villanszerelés, víz- hálózat, csatornahálózat kialakítása, ezt követi majd a belső- és a külső borítás, végül pedig az összes nyílászáró egyidejű cseréje.

Táblaavató Nagyváradon

Reményeink szerint táblaavató lesz Nagyváradon augusztus 26-án, visszahelyezik a kétszáz éves magyar színjátszás emléktábláját eredeti változatában a Saspalotára, ugyanabba a kazettába, ahol régen állt, mondta el Dolorean Gyula. A városi tanácsos elmondása szerint az összes engedély megvan, jelenleg a vésés zajlik, amint ez kész, fel is helyezik az emléktáblát.

Szótárlat

Kultúrához kapcsolt áru

Az árukapcsolás mindig is divat volt, még a kultúrában is. Sokan emlékezhetünk arra az időre, amikor a hazai könyvesboltokban egy jobb író – Hemingway, Lorca, Illyés és hasonlók – műve mellé egy-egy Páunescu vagy éppen Ceaușescu kötetet is ránk sóztak. A színházban csak úgy lehetett Shakespeare, Csehovot, Ma-dáchot játszani, ha Baranga és Everac szocreál darabját is műsorra tűzik. Az efféle humcutkodás a rendszerváltás után sem ment ki divatból. Nem elsősorban az egyes társulatokra ilyen-olyan kapcsolatokkal ráerőltetett, külsőségeiben is minden áron modernkedő művekre célzunk, hisz színházaink eléggé szuverén, a politika által nehezebben befolyásolható intézményekké váltak. Inkább a fesztivál megnevezés alatt hirdették, különböző kulturális rendezvényekről van szó. Szatmár megyében tavaly nyáron hirdették először önálló szabadtéri fesztivált az úgynevezett Híd Egyesület, most július közepe második alkalommal. Egyik se jött be, ezek helyett mindössze pár százan tisztelték meg műsorait, de volt, amikor csak tizenöt-húszan ácsorogtak, jöhetnek mindkettőt nagy csinnadrattával (kisebb helyszínválasztási botrányokkal), s nagynevű előadók és együttesek fellépésének ígéretével harangozták be. Hiába hívtak meg rangos történeteseket, táncsoportokat, énekeseket, lovas íjászokat, az aranycsapat még élő középpályását, ha hozzájuk két-három szélső-

séges nézeteiről ismert politikust is kapcsoltak. Szatmár lakossága éppen úgy nem volt vévő az így összefűzött áru, mint ahogy a Baranga és Everac darabok bemutatására is többnyire csak az érdeklelt elvtársak mentek el. Mert a közönséget nem lehet többször becsapni, ideológiákkal manipulálni. Ezért is meglepő, hogy a helyi lapok nem annyira a szervezőket, mint inkább a közönséget marasztalták el. Az egyik újság például a hiányzó tanárokat is, hogy nem mentek a magyar östörténelmet tanulmányozni, mintha erre nem lenne más alkalmuk csak a ki-rekesztő véleményeiről ismert Jobbk politikusanak meghallgatásával. Egy másik újság azon sajnálkozott, hogy lehangoló milyen kevés közönsége volt Szatmár megye legnagyobb szabadtéri fesztiváljának. Az okokat viszont nem elemzi. De az is lehangoló, hogy az adott lapnál nem tudják: már hosszabb ideje, a szatmári magyarság messze legnagyobb fesztiválja az augusztus végén az RMDSZ és az Identitás Alapítvány által megrendezett Partiumi Magyar Napok, amelynek zárónapján tizenkét-tizenöt ezres közönség tölti meg a Kossuth-kertet. De itt igazán a kultúráé és az önféledt szórakozás a főszerep, senkit nem címkéznek és nem rekesztenek ki, nem értekeznek rossz és jó, sőt legjobb magyarokról. Szóval, nincs kapcsolt áru.

Sike Lajos

Félszigetkeznek idén a TIFF

ÚMSZ

A Transilvania Nemzetközi Filmfesztivál (TIFF) több filmjével a marosvásárhelyi Félsziget Fesztivál augusztus 26-a és 29-e között zajló nyolcadik kiadásán „vendégeskedik”, a tervek szerint, nem utolsó alkalommal. A lapunkhoz is eljuttatott közlemény szerint a fesztiválózóknak naponta három filmet nézhetnek meg – 13 és 17 óra között két beltéri, 21 órától pedig egy szabadtéri vetítés vár rájuk. „A marosvásárhelyi fesztiválra a TIFF legjobb filmjeiből válogattunk olyan alkotásokat, amelyeket a kolozsvári közönség nagyon jól fogadott, és úgy gondolom, a Félsziget közönsége is ugyanígy fogad majd. Úgy vélem, hogy a TIFF és a marosvásárhelyi Félsziget Fesztivál találkozása egy szép és tartós együttműködés kezdete” – nyilatkozta Tudor Giurgiu, a TIFF igazgatója.

A válogatásba olyan sikerfilmek kerültek be, mint TIFF 2009-es kiadásán versenyző *Altiplano* (rendezte: Peter Brosens, Jessica Hope Woodworth), a bolgár jegyeladási rekordokat döntő film noir, a *Zift* (rendezte: Javor Gardev), vagy a legendás olasz politikus, Giulio Andreotti portréja, az *Il Divo* (rendezte: Paolo Sorren-

tino), vagy a magyar foci kedvelőinek egyik csemegéje, Almási Tamás *Puskás Hungary* című, a legendás focistáról szóló filmje. A külföldi filmek mellett természetesen román produkció is felkínál majd a Félszigeten kifestített vetítésvászonon. A fesztiválózóknak láthatják az idei TIFF-en illetve a nemzetközi fesztiválokön nagy sikernek örvendő *Mozikaraván* (*Caravana cinematografică*) című filmet, melyet Ioan Groșan azonos című no-

vellájából adaptált mozivászonra Titus Muntean. A rendező kitűnően szemlélteti filmjében a kommunista rendszer butaságát, hatékonytalanságát, az alapvető emberi ösztönökkel való inkompatibilitását.

Bodor László, a Félsziget fesztivál igazgatója a rendezvény legutóbbi sajtótájékoztatóján hangsúlyozta, hogy mindig is fontos volt számukra, hogy a legszínvonalasabb koncertek mellett egész napos, széleskörű

szabadidős kínálatot várják a fesztiválózókat.

„A civil szervezetek programja és a több tucatnyi sportág mellett a művészetek mindig is kiemelt helyen szerepeltek az ország legfontosabb, teljes körű fesztiválélményt nyújtó rendezvényén. Éppen ezért tölt el örömmel, hogy sikerült megvalósítanunk ezt az együttműködést Románia legnagyobb filmfesztiváljával” – nyilatkozta Bodor László. ◀

A vásárhelyi Félsziget a zene mellett filmeket is felvonultat. Köztük a legújabb Titus Muntean-alkotást, a *Mozikaraván*

Száz szó

Védőhálót kap a San Franciscó-i Golden Gate-híd, hogy csökkentsék az öngyilkosságok számát. A legendás híd 70 éve vonzza az öngyilkosokat, akik a 60 méteres mélységbe vetik magukat. A város már elkülönített 5 millió dollárt a híd alatt 6 méterrel kifestendő acélháló létesítéséhez. A háló építése 3 évig tart, összköltsége 45 millió dollár. A 2,7 kilométer hosszú építményről eddig mintegy 1300-an ugrottak le, vannak, akik kétezerre teszik az áldozatok számát. A Golden Gate-ről leugró öngyilkosok 120 kilométeres sebességgel csapódnak a vízbe. Ha nem hálnak szörnyet, vízbe fulladnak. Talán nagyobb visszatartó erővel bírna, ha azt a 45 milliót szétosztanák a próbálkozók között...

(szücs el)

Röviden

Kivonul Dél-Európából a WAZ

Nem tartja már ígéretes piacnak Dél-Európát a német WAZ (Westdeutsche Allgemeine Zeitung) médiacsoport. A társaság vezérigazgatója a *Handelsblatt* tegnapi megjelent számában az mondta, hogy megfelelő ajánlat esetén megválnak egyes dél-európai országokban meglévő érdekeltségeiktől. A társaságnak a térségből Szerbiában, Horvátországban, Bulgáriában, Macedóniában és Romániában vannak lapjai: 2001 óta a *România liberă* tulajdonosa. Magyarországon többek között a *HVG*-t birtokolják. A térségből való távozásra az szolgáltatta az okot a WAZ számára, hogy Mladjan Dinkic szerb gazdasági miniszter kijelentette: az esseni cégnek semmi keresnivalója Szerbiában. A feltételezések szerint a WAZ megpróbálta a kulisszák mögött átvenni a *Vecernje Novosti* című lapot.

Szavazó

Nem ismeri el Románia Koszovó függetlenségét?

Az *Új Magyar Szó* internetes olvasóinak többsége úgy véli, Románia soha nem fogja elismerni Koszovó függetlenségét. A *maszol.ro* szavazógépen feltett legutóbbi kérdésünkre (Ön szerint mikor ismeri el Románia Koszovó függetlenségét?) válaszoló olvasóink több mint nyolcvan százaléka azt válaszolta, hogy Románia soha nem fogja elismerni Koszovó függetlenségét. A válaszadók csupán tíz százaléka véli úgy, hogy Románia egy éven belül elismeri a vitatott jogállású terület autonómiáját.

E heti kérdésünk:

Ön visszaválasztaná Nicolae Ceaușescut Románia első emberének?

1. Igen
2. Nem
3. Akkor már inkább Gigi Becali

Médiagnózis

Halál a sajtószabadságra?

A klasszikus sajtó szabadságvesztés alól úgy tűnik az új médiumok sem kivétel. Silvio Berlusconi olasz miniszterelnök, médiacézár keze újabb az online publikáló magánszemélyeket, főleg a bloggerek, a twitterezők kezébe megregulálni. Legalábbis ezt tervezi legújabb rendeletével. Arra kötelezné azokat, akik az interneten szeretnék publikálni, hogy legális domain-neveket jegyeztessenek be, lenyomozhatóvá, személyhez köthetővé téve ezáltal az eddig anonim oldalakat is. A beteresztett tervezet ugyanakkor szeretné megátolni a közéleti személyiségekről rejtett kamerával, mikrofonnal stb. készült felvételek interneten való közzétételét is. Továbbá így szeretnék védeni azokat a személyeket, akik jogi eljárás alatt állnak, attól, hogy esetenként nem publikus, a magán-

életre vagy állambiztonságra vonatkozó adatok szivárognak ki. Az előírások megszegőit több tízezer eurós büntetés várná. Az olasz és nemzetközi blogszféra természetesen felizzott, újólá, sokadszorra Berlusconi szemére hányva a sajtószabadság ellen tett lépéseit, többen hangot adva azon félelmüknek, hogy így akár mondvasínált okok miatt is súlyos megrovásban részesülhetnek azok az online publikálók, akik kényes, esetenként jogtalanul titkosított, és kiemelt közéleti jelentőséggel bíró információkat közölnek.

A kezdeményezés nagyon hasonlít a Romániában nemrégiben berobbant „sajtószabadság versus nemzetbiztonság”-ügyre, amelyet így foglalhatunk össze: országunk politikai vezetősége nemzetbiztonsági fenyegetésként értékeli a sajtót, és el szeretné érni, hogy a média ne bí-

rálja többé a politikusokat, köztisztviselőket.

Kétlem, hogy a két neolatin ország kitűnően rimelő kezdeményezése egymástól független lenne, de ezt persze lehetetlen bizonyítani. A sajtó, a média szerepe mindig is az volt, az kellett (volna) legyen, hogy leleplezze az igazságtalanokat, pellengérré állítsa a közjó ellen vétőket, vagyis: tájékoztassa az állampolgárokat olyan, az ő szűkebb-tágabb környezetüket érintő eseményekről, amelyeket azoknak tudniuk kell ahhoz, hogy fennmaradhasson a de facto demokrácia. Azonban mit tapasztalunk a mostani sajtótól? A „keményvonalas” publikációk, a nyomtatott lapok elemző, kritikus rétege haldoklik, és a média főszóra negatív, romboló bulvárt publikál. Az imitt-amott felbukkanó, kormány- és orszá-

grengető oknyomozó riportok (mint például a Wikileaks nemrégiben az afgán háborúról közölt titkos dokumentum-özöne) által vetett hullámok napok alatt elcsitulnak az olcsó, legtöbbször pornográf konnotációjú bulvárbán. Az olaszországi és romániai rendelkezések azt szeretnék elérni, hogy a maradék, statisztikailag már alig-alig számítható kritikai újságírás is elhallgasson, szűnjön meg, oldódjon fel, és a felhőtlen, problémamentes világról beszélő média vegye át a helyét. Történelmi tapasztalataink azonban azt mutatják: jó, ha a sajtó, az alapvető emberi jogokon kívül minden törvényhez és eseményhez kritikus viszonyul. Erkölcse épülő országnak/világnak nem kellene félnie az igazság nyilvánosságától.

Péter Árpád

Kolozsvári sajtótörténetek

F. I.

Megjelent a *ME.dok*, a kolozsvári Hungarológiai Doktoriskola médiatudomány-szakos oktatói és hallgatói által alapított, negyedévente közölt C kategóriás tudományos folyóirat médiatudományi folyóirat 2010/2-es száma. A *ME.dok* igyekszik lefedni a romániai magyar médiát – nagy hangsúlyt fektetve a sajtótörténetre –, viszont követi és elemzi a román és nemzetközi médiajelenségeket is. Az aktuális lapszám gerincét a sajtótörténeti és sajtótörténet-elméleti cikkek képe-

zik. A lap főszerkesztője, Cseke Péter *Egy sajtótörténeti szintézis erdélyi előmunkálatai* című esszéjében közöl, amelyben az erdélyi magyar sajtótörténet megírásának kulturális jelentőségét ecseteli. Buzinkay Géza magyarországi egyetemi tanár médiaoktatás-elméletet és sajtótörténet-elméletet taglaló írást közöl, amelyben a magyarországi médiaoktatás szerepéről beszél, amellyel rokonságot mutat Marian Petcu bukaresti egyetemi tanár *A sajtótörténet kutatásának aktuális feladatai* című összefoglalója. A sajtó/médiatörténet-írás gyakorlati módszereit veszi sorra

Zsugán Gyula a svájci közszolgálati televízió archívumának igazgatójával készített interjúban. Máté Erzsébet a romániai kommunista sajtó komikus nyelvhasználatát elemzi, Zólya Andrea Csilla a parodisztikus zsurnalizmust veszi górcső alá, Péter Árpád a Kolozsváron zajló Nemzetközi Filmfesztivál 2010-es „felvonásáról” ír terjedelmes elemzést. A százharminc oldalas lapszám kurátora Cseke Gábor, írása, amely azt szemlélteti, hogy a szocializmus cenzúrája alatt miképpen tudtak az újságírók „igazat hazudni”. ◀

HIRDETÉS

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

.....
.....
.....

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.

Postacím: 014820 București, Piața Presei Libere nr. 1,

O.P. 33, C.P. 17

* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

SZERDA
2010. augusztus 4.

A nap filmjei

DUNA TV, 22.00
Alibi

Amióta világ a világ, a férfiak megcsalják asszonyukat, ahogy a nők is hűtlenkednek. De Ray Elliot az egyetlen ember, aki meglátja ebben a páratlan üzleti lehetőséget. Ray testilelki jóbarátjával, Jack McCaddannel indította be az Alibi-szolgálatot, ám Jack a nagy fogás után eltűnt szem elől. Jack fejére ötmillió dolláros vérdíjat tűztek ki, sokan és sokféleképp próbálják őt megtalálni.

RTL Klub, 22.20
Komolytan komornyik

A kétbalkezes Bobot már számtalan munkahelyről rúgták ki, mert kárt csinált. Ez alkalommal meglátja egy komornyik-képző iskola hirdetését és úgy dönt, megpróbálkozik vele. Szerencséjére megbízatást kap Anne Jamiesontól, akinek csemetéi nem éppen a hagyományos családmódelhez szoktak. A gyerekek kezdetben mindent megtesznek azért, hogy elvigyák Bob bimbózó komornyik-karrierjét.

m1, 22.40
Ismeretlen szeretteim

Terry Evanshen sikeres sportoló: a kanadai futballmezőny egyik leghetségesebb tagja volt. Feleségével és három gyönyörű lányával él, amikor egy autóbaleset nyomán kómába esik. Idővel magához tér, de minden korábbi emlékéit elveszíti. Kínkeserves út áll az erős férfi előtt, ha vissza akar találni saját énjéhez, és szeretteihez. A film valós történet alapján készült.

KOSSUTH RÁDIÓ

9.40 8 és fél 10.00 Napközben 12.05 A Hely 12.30 Vendég a háznál 12.57 Harangszöveg 13.00 Déli krónika 13.30 Magánhangzó 14.04 Rádiószínház 14.30 Tebenned bíztunk 15.05 Arcvonások 16.05 Közlelő 18.30 Krónika 19.00 Közéleti ütköző 21.30 A nap történetei 23.25 Esti beszélgetés

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Közbeszéd - közéleti talk-show

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnagyedőrá, Sport, Rádióújság 12.00 Híradás 12.15 Miben segíthetünk? 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Délutáni váltás 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás 17.15 Gazdasági magazin, Összhang

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hangoló, Meditáció: adventista egyházi műsor 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Vendég a Stúdióban 17.00 Nap-óra 17.30 Jazzmagazin 17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.50 Ezer év szentjei 7.25 Magyar történelmi arcképcsarnok 7.55 Vannak vidékek 8.55 Antje 9.05 Mekk Elek az ezer-mester 9.15 Marsupilami 9.40 A dzsungel könyve 10.05 Zorro (am. kaland sor.) 10.30 Daktari (am. kalandfilmsor.) 11.30 Újrakezdés (olasz sor.) 12.30 Kívánságkosár 15.00 Híradó 15.10 Térkép 15.40 Szerelmes földrajz (ism.) 16.25 Magyar elsők 16.40 Korea, Kína és Japán kultúrájának története 17.25 Kézjegy 18.10 Második esély (am.-mex.-kol. sor.) 19.00 Híradó 19.35 Mese 20.00 Újrakezdés (olasz sor.) 21.00 Híradó 21.05 Közbeszéd 21.30 Az autózás legendái 22.00 Alibi (holland-am. vígj., 2006) 23.30 Sport hírek 23.40 Shaolin a szélben (kínai balettf.) 1.30 Váltó Extra 1.55 Híradó (ism.)

TVR 1

7.00 Hírek 7.30 Románok a világ végén 8.00 Az ezüst vadló 8.30 Bíz csak Beaverre (am. sor.) 9.00 Átváltozás (ism.) 10.00 Zöld arc 10.15 Szerelmi bizonyíték (sor.) 11.15 Napközben 12.05 FIFA 2010 nyitó-koncert 12.15 Életre szóló utazás 12.50 Damo (sor.) 14.00 Hírek 14.50 Egyszerűen üzletes 15.00 Teleshopping 15.30 Hasonszörűek (ism.) 16.00 Együttélés 16.55 Az új paradicsomok (dokumentum sorozat) 17.50 Sziluetbarát receptek 18.20 Történelmi emlékek 18.30 Damo (sor.) 19.40 Győzd le az árvizet! 19.45 Sport 20.00 Hírek 21.10 Különleges kiadás (live) 22.10 Államok kontra John Lennon (amerikai dokumentumfilm) 23.55 A világ hercegnői 0.00 Hírek 0.15 Zöld arc (ism.) 0.20 Dr. House (am. sor.)

VIASAT 3

10.30 Psych - Dilis detektívek 11.20 Testvérek (sorozat) 12.10 Kincsek a padlásán 13.00 Segítség, szülő vagyok! 14.00 A médium (sorozat) 16.00 Gyilkos számok (sorozat) 17.00 Alice új élete (sorozat) 18.00 Segítség, szülő vagyok! 19.00 Gordon Ramsay 20.00 Jóbarátok (sorozat) 21.25 Gyilkos számok (sorozat) 22.20 Miami trauma (sorozat) 23.10 Esküdt ellenségek (sorozat)

m1

6.50 Ma Reggel 10.00 Párizsi jóbarátok (francia vígj. sor.) 10.50 Önök kérték! (ism.) 11.45 Nappali 13.01 Híradó délben 13.15 Időjárás-jelentés, Sporthírek 13.30 Kárpát Expressz 14.00 Szomszédok (magyar sor.) 14.35 Hrvatska kronika 15.05 Ecranul nostru 15.35 Kormányváró (ism.) 16.05 Ez történt Ma reggel (ism.) 17.25 Körzeti híradó 17.35 Hírek 17.45 Teadélután 18.40 Elit gimi (olasz drámasorozat) 19.40 McLeod lányai (ausztrál kaland sorozat) 20.30 Híradó este 20.50 Sporthírek 21.00 Maupassant történeteiből (sor.) 22.10 30. LEN Úszó-, Műugró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB 22.40 Ismeretlen szeretteim (kan. életr. drám., 2005) 0.15 Az Este - Szerda 0.40 Hírek 0.45 Sporthírek 0.50 Memento

TVR 2

7.00 Familie Dr. Kleist (sor.) 7.50 Győzd le az árvizet! 8.00 Stúdió 24 (francia sorozat) 9.00 Utazás párhuzamos világokban 10.00 Hírek, sport 10.20 Gitárok ideje 11.20 Mesék a vadonból 11.50 Időbeszéd 12.00 Hírek 12.45 Népi pihenőhelyek 14.30 Zon@ IT 15.00 Együtt Európába 16.00 Familie Dr. Kleist (német sor.) 17.00 Stúdió 24 (francia sorozat) 18.00 Euronews 18.10 Győzd le az árvizet! 18.20 Időbeszéd 18.30 Mesék a vadonból 19.00 Starhunter 2300 (kanadai sci-fi sor.) 20.00 Elisa lánya (olasz sorozat) 21.00 Bazár 21.30 Az én költségvetésem 22.00 Hírek, sport 23.10 Szerelmi recept (német romantikus film, 2007) 0.50 Mosoly négy keréken 1.25 Texasi krónikák - A Holtak útján (amerikai sor.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 10.00 Pontos sportidő (live) Ovidiu Lipovan műsora 12.00 Sport.ro Hírek 13.10 Pontos sportidő 14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.05 Információk (live) 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Wrestling WWE Superstars 23.00 BoxBuster: Nagy meccsek 0.00 Sport.ro Hírek

m2

6.50 Ma Reggel 10.05 Kukori és Kotkoda 10.15 Félix levelei 10.25 Sherlock Holmes, a mesterkopó 10.55 30. LEN Úszó-, Műugró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő) 13.01 Híróra 13.30 Kárpát Expressz 13.55 Záróra 14.45 Atjáró 15.10 Hétférföld 15.50 Kalandozó 16.15 Egy lépés előre (sor.) 17.05 Bűvölet (sor.) 17.55 Caterina és a lányok (olasz sor.) 18.50 30. LEN Úszó-, Műugró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő) 21.00 Híradó este 21.20 Sporthírek 21.25 Magyar válogatott Válogatás az utóbbi évtizedek legjobb magyar könnyűzenéiből. 22.10 30. LEN Úszó-, Műugró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB 0.10 Záróra - Bódócs Tibor 0.40 McLeod lányai (auszt. kaland sor.) 1.25 Elit gimi (olasz sorozat)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek, Sport 9.55 Könyvbemutató 10.00 Nora Roberts: Azúrkék égbolt (amerikai romantikus film, 2007) 12.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat, ism.) 13.00 Pro Tv hírek, Sport 13.45 Fertőzésveszély (amerikai thriller, 1992) 16.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.00 Pro Tv hírek, sport 17.45 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor (ism.) 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 Odüsszeusz és az alvilág istennője (angol-kanadai-román kalandfilm, 2008) 22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 23.00 Két pasi - meg egy kicsi (amerikai sorozat) 0.00 Nyomtalanul (am. krimisor.) 1.00 Odüsszeusz és az alvilág istennője (ism.) 2.30 Pro Tv hírek (ism.)

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat) 11.15 Predesztináltak (sorozat) 12.30 Mindörökké együtt (sorozat) 14.00 Ana két arca (sorozat) 15.30 Viktória (sorozat) 16.30 A kötelék (sorozat) 17.30 Igaz történetek 18.30 Mindörökké együtt (sorozat) 19.30 Szívek iskolája (sorozat) 20.30 Predesztináltak (sorozat) 21.30 Analia másik arca (sorozat) 22.30 Éjszakai történetek 23.30 India (brazil-indiai sorozat)

RTL KLUB

7.00 Autómánia Autós-magazin (ism.) 7.25 Fókusz (ism.) 7.55 Reggeli - Ébresztőshow 10.05 Te vagy az életem (arg. sor.) 11.05 Top Shop 13.00 RTL Klub Híradó - Déli kiadás 13.10 ASZTRO Show 14.30 Fél kettő 15.25 Lost - Eltűntek (am. kalandfilmsor.) 16.25 Lost - Eltűntek (am. kalandfilmsor.) 17.15 A szerelem rabjai (argentín sorozat) 18.25 Mónika - A kibeszélőshow (show-műsor) 19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás 20.05 A mentalista (am. krimisor.) 21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin 21.45 Gálvölgyi-show - Paródiashow Utána: RTL-hírek 22.20 Komolytalan komornyik (am.-kan.-angol vígjáték, 2005) 0.10 Megcsalva (amerikai thriller, 1991) 2.20 Reflektor Sztármagazin

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport Mihaela Călin és Vlad Ionescu 8.00 Vakáció - Nicole és Alex műsora 10.00 Xena a harcos hercegnő (amerikai kalandsorozat) 11.15 Columbo: Őlni már nincs idő (amerikai krimi, 1992) 13.00 Híradó, Sport 14.00 A Bermuda-háromszög rejtélye (am.-angol minisor.) 16.00 Híradó, Sport 17.00 Megvendégeljük - reality show 17.45 Bemutatlj a szüleimnek - szórakoztató műsor 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés Alina Petrescuval 20.30 Zsarubosszú (amerikai akciófilm, 1998) Sz.: Gary Daniels, Gregory McKinney 22.30 Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.) 23.30 Hősök (amerikai sorozat) 0.30 Egy rém rendes család (amerikai vígjáték sorozat) 1.00 Game show: Face the Pro

FILM+

8.10 Murdoch nyomozó rejtélyei (sorozat) 10.00 Televíziós vásárlás 13.00 Beugratás (amerikai vígjáték) 15.05 Majom a havon (kanadai vígjáték) 16.40 Gyerekből felmentve (am.-angol-kan. vígjáték) 18.30 Trópusi atomvihar (amerikai katasztrófa film) 20.05 A Vörös Báró (német-angol akciófilm, 2008) 22.00 Willow (amerikai kalandfilm, 1988) 0.25 Sárkányok bosszúja (amerikai thriller, 2004)

TV2

7.00 Két Testőr 7.25 Tények Reggel 8.00 Mokka A TV2 reggeli magazinműsora 10.00 Stahl konyhája 10.10 Babapercek 10.20 Televíz 11.30 Teleshop 12.30 A nyomozás (olasz-sp.-am. kalandf., 2006) 14.25 Kvíz - Telefonos játék 15.55 Szentek kórháza (auszt. sor.) 16.55 Egy tini naplója (német vígj. sor.) 17.25 Joshi Bharat (talk show) 18.30 Árva angyal (mex. sor.) 19.30 Tények Hírműsor 20.05 Doktor House (am. sor.) 21.10 Aktív 21.45 Hőhullám 22.20 Doktor House (amerikai sor.) 23.20 Mercy angyalai (amerikai sor.) 0.20 Szellemekkel suttagó (amerikai sor.) 1.20 Tények Este 1.50 EZO.TV 2.40 Nyílt tengeren (amerikai filmdráma, 2003) 4.00 Két Testőr - Életmód-magazin (ism.) 4.25 Animációs filmek

PRIMA TV

7.00 Kandikamera 7.30 Nicsak ki főz! 8.20 Sport Florentinával - sportműsor 8.30 Teleshopping 9.15 Senki sem tökéletes (román vígjáték sorozat) 9.45 Elvált nők klubja (amerikai vígjáték, 1996) (ism.) 11.45 Galileo 12.30 Teleshopping 13.00 Kandikamera 13.45 Teleshopping 14.30 Aki tud, az nyer - verseny show (ism.) 15.30 Senki sem tökéletes (ism.) 16.00 A mentőalakulat (am. filmdráma, 1994) 18.00 Hírek, időjárásjelentés 19.00 Sport 19.30 Nicsak ki főz! 20.30 Gyilkos Illinoisból (kanadai-amerikai krimi, 1992) 22.30 Lököttek (vígjátéksor.) 23.15 Mondenii Show - Best Of 23.30 Extralarge: Fekete mágia (német-olasz akciófilm, 1991) 1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.) 2.30 Lököttek (ism.)

KANAL D

8.00 Eltévedve Panamában 9.30 A sátor 10.30 Ezüstszerelm (ismétlés) 12.30 Hírek 13.15 Orovosok 14.45 Légy az enyém (reality show) 17.00 Aliye 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 Házasulandó fiam van 20.30 Vendéglő nálunk otthon 21.30 1001 éjszaka (sorozat) 23.00 Gyilkos izgalom (amerikai-kanadai filmdráma, 2006) 1.00 A Sci-Fi Mesterei (amerikai sci-fi sorozat)

HÍR TV

7.00 Paletta (ism.) 7.30 Lapzárta (ism.) Vitaműsor újságírókkal 8.00 Híradó Friss napi információk 9.05 Rájátszás (ism.) 10.05 Sziluett (ism.) 11.05 Panaszkönyv (ism.) 11.30 Riasztás (ism.) 12.05 Vonalban (ism.) Interaktív politikai show-műsor 13.00 Déli híradó 13.30 Hungarorama 14.05 Lapzárta (ism.) 14.30 Paletta (ism.) 15.05 Különkiadás (ism.) 17.05 Ősök tere 17.30 Paletta 18.00 Híradó - Friss napi információk 18.30 Iskolapédia 19.05 Vonalban Interaktív politikai show-műsor 20.00 Híradó Friss napi információk 21.05 Rájátszás 22.00 Híradó 21 22.35 Lapzárta Vitaműsor újságírókkal 23.05 Nyegedik (ism.) 23.30 BBC Click A BBC informatikai magazinja 0.05 BBC World Híradó 0.30 Iskolapédia (ism.)

DISCOVERY

7.00 Motorkerékpár-építő VB - Travenel és Paul Cox/Keino 8.00 Újjáépítők - A rövid sárga busz 9.00 Hogyan csinálják? 9.30 Katasztrófa: ahogy én láttam 10.00 Piszkos munkák 11.00 Amcsi motorok 12.00 Töradók nyomában - Extázis 13.00 Túlélés törvényei - Ecuador 14.00 Ötödik sebesség 14.30 Végzetes másodpercek 15.30 Hogyan készült? 17.00 Állítólag... 18.00 Végzetes másodpercek 19.00 Amerika legőrültebb versenyei 20.00 A túlélés törvényei 21.00 Hogyan készült? 22.00 Végzetes másodpercek 22.30 A túlélés törvényei 23.30 Halálos fogás 0.30 A borzalom pillanatai 1.30 Fegyvertények 2.30 Végzetes másodpercek 3.00 A túlélés törvényei - Afrikai szavanna 4.00 Amerika legőrültebb versenyei

HALLMARK

9.00 McLeod lányai (sorozat) 10.00 Kisvárosi gyilkosságok (sorozat) 12.00 Amy-nek ítélve (sorozat) 13.00 Őrangyal (am. sorozat) 14.00 Nash Bridges (am. sorozat) 15.00 Kisvárosi gyilkosságok (sorozat) 17.00 Gyilkos pletyka (kan. film dráma) 19.00 Amy-nek ítélve (am. sorozat) 20.00 Nash Bridges (am. sorozat) 21.00 Őrangyal (amerikai sorozat) 22.00 Viharos vizeken (amerikai film dráma)

Augusztus 3., kedd

Az év 32. hete és 215. napja, hátravan 150 nap

Ma **Hermína** nevű olvasóinkat köszöntjük. A Hermína női név a Herman férfinév női párja, más feltevések szerint a germán Ermin vagy Irmin isten nevével függ össze. Holnap **Domonkos** napja van.

Évfordulók

- 1708-ban II. Rákóczi Ferenc seregei vereséget szenvedtek az osztrák császári haderőtől Trencsén mellett.
- 1914-ben Németország hadat üzent Franciaországnak.
- 1914-ben Törökország elzárta a Dardanellákat.
- 1948-ban Tildy Zoltán után Szakasits Árpád lett a Magyar Köztársasági elnöke.

Vicc

Egy rettentő kis autó áll meg a benzinkútnál. Kiszáll egy apró ember és kér 4 deci benzint. A kutas megvetően néz rá, majd

kis idő múlva megszólal: – A kerekeket ne fingjam föl!

Recept

Zöldborsóleves

Hozzávalók: Fél kg zöldborsó, (lehet friss, fagyaszott vagy konzerv), 2-3 db sárgarépa, só, **nokedlihez:** 2-3 tojás, liszt, só; **rántáshoz:** kb. 2 k. liszt, pici olaj, p.paprika.

Elkészítés: A zöldborsót sós vízbe felteszem főni, majd hozzáadom a karikára vágott sárgarépát. Ha mindkettő megpuhult, akkor elkészítem a rántást kb. 2 k. lisztből kevés olajjal, ha megpirult, pici p.paprikát adok hozzá, és besűrítem vele a levest. A tojásokból a liszttel, pici sóval a szokásos módon nokedlit készítek, és beleszaggatom a levesbe, és ha a nokedli puhára főtt, elkészült a leves. Ha konzervből borsóból készítem, akkor előbb a répát megfőzöm, beleszaggatom a nokedlit, majd a rántás jön, és csak utólag adom hozzá a borsót.

Gondolatjel

Visky István rovata

Egy vak ember tilt egy épület előtt a lépcsőn, lábánál kalap, táblával, a következő szöveggel: „Vak vagyok. Kérem, segítsenek!” Arra ment egy ember, és látta, hogy a kalapban alig van pénz, csak pár fillér. Lehajolt, dobott a kalapba és anélkül, hogy megkérdezte volna, elvette a táblát, és a másik oldalára írt egy monda-

tot. A vak ember észrevette, hogy egyre több pénz dobna a kalapba az emberek. Akkor megkérdezte az egyik arra járó embert, hogy segítsen és olvassa el, mi van a táblára írva. Az pedig hangosan felolvasta: „Tavasz van, és én nem láthatom.” Váltottass a szemléleteden ha valami nem sikerül, és meglátod, minden jobbra fordul!

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Rengő idejét elrabolja egy ember üres fecsegésével. Igyekezzen lerázni az illetőt. Az este különleges romantikus kalandot tartogat.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Fontolja meg alaposan azt az ajánlatot, amit egyik üzletfelőtől kap, mivel az remek lehetőségnek tűnik. Este különleges kaland vár Önre.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Munkája során törekedjen a biztonságra, mert könnyen megtörténhet a baj. Lehet, hogy kisebb összejövetelet rendez otthonában, és minden tökéletesen alakul.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Állandó tompa derékfájás kínozza. Minél többet jár kezelésre, annál reménytelenebbnek látja teljes gyógyulását. Kímélje magát, ne cipekedjen!

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Remek kis kiruccanásban lehet része. Kedvese meglepő programajánlattal áll elő. Tudja, ha kész tények elé állítja Önt, nehezen hátrál meg.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Szeret együtt lenni kedvesével. Kerül minden olyan helyszínt, ahol túl sokan vannak. Kimondhatatlanul jó érzés egy kis időre

kiszabadulni a mindennapok rohanásából.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Saját önféjűségének köszönheti, hogy konfliktusba keveredett. Más helyett kell tartania a hátát, vagyis Ön viszi el a balhét.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Hajlamos mindent csak bírálni, emiatt sokan nem is kedvelik. Ne tegyen semmit, ami egy barátság végét okozhatja.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Végre megnyugszanak Ön körül a kedélyek. Örömet ossza meg másokkal, mert az Önökből áradó nyugalom és derű kedvezően hat másokra is.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Nagyon várja a mai összejövetelt, ahol találkozhat néhány olyan ismerőssel, akiket már régóta nem látott. Szerelem uralja szívét, lelkét.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Pénzügyeit vizsgálva örömmel veszi észre, hogy sikerült egy kicsit lecsökkenteni kiadásait. Egy közlőgő esemény híre teljesen lázba hozza.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Egy magánéleti problémája még jelentéktelennek tűnhet, de igyekezzen megoldani, mielőtt késő lenne. Amíhez hozzányúl az üzleti életben, mind arannyá változik.

Ma

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Erdélyben nagyrészt derült lesz az ég, napos idő várható. Másutt időnként erősebben megnövekszik a gomolyfelhőzet, elszórta zápor, zivatar is kialakulhat. Meleg, igazi nyári időre van kilátás.

A következő napok időjárása

Szerda: 27°C / 32°C
Többször lesz felhős az ég. Többfelé lehet eső, zápor, zivatar. Erdélyben mérséklődik a meleg.

Csütörtök: 24°C / 31°C
Meglehetősen változékony időre lehet számítani, zápor, zivatar is előfordul elszórta.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	33°C	20°C
Brassó	27°C	16°C
Bukarest	32°C	21°C
Csikszereda	25°C	16°C
Kolozsvár	30°C	18°C
Marosvásárhely	30°C	17°C
Nagyvárád	31°C	20°C
Szatmárnémeti	32°C	18°C
Temesvár	33°C	20°C

Mentalitás

Horváth István

***	ILLEGÁLIS TEVEKENYSÉG	MÉLYSÉGES TISZTELET	HAPCI TARSAS	WALTARI: FINN ÍRÓ	UNITED STATES (RÓV.)	AJÁNLOTT LEVEL JELEZÉSE	BECÉZETT ABEL	SZEMEK-BEN HULL	FELÜGYELŐ
BABILON LEGJELENTOSEBB KIRÁLYA									
NÉMET ALAJOS						A-BAN TARSAS			
AZ EGYIK EVANGELISTA					FANYAR GYÜMÖLCS	EGY... SZÁZAT CSINÁL			
LÁZÍTÓ, FELBUJTÓ					NÉZ, PILLÁNT		EPOZS-KEZDETI	TÁVOLABBRÁ HAJÍT	
... PAULO: BRAZIL VÁROS				... VAN BELŐLE					
KÖZETNEV-KÉPZŐ			JUHOK ÓLJA	IRÁNI LOVASNÉP				KELET	ELŐTAG-KENT: AZONOS
A MÚLT IDŐ EGYIK JELE	MŰKÖDÉS-BE HOZ		BECÉZETT ERIKA						
MERENGŐ, ÁLMODOZÓ	BUSZ SZÉLEI!								
NIVÓ						NEMES NEDŰ			

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Híttér)
Darvas Beáta (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Nyáguly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582, Baló Levente – 0748-784679 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Szekelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányzám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

Alkalmazunk frissen végzett: építőmérnököt

TECTUM COMPANY

Jelentkezés: Csikszereda, Barompiac (Obor) u. 52/A sz. Tel.: 0266-371737, 0744-575282 E-mail: tectum@tectum.ro

agnus RADIO 88.3 FM

Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!

FM 88.3 98.102.106.108 MHz

rtm

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ **98.9 FM**

Paprika rádió

fülön csíp **95,1 fm**

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

ahol talál a szó

Világverseny Barcelonában

Románia két ezüst-, Magyarország pedig három bronzéremmel zárta az atlétika július utolsó hetében, Barcelonában megrendezett kontinentális seregszemléjét.

Atlétika

Turós-Jakab László

▶ Az első vasárnapi döntőben a 35 éves svájci Viktor Röthlin pályafutása első aranyérmét nyerte miután 2:15:31 órással ért célba a maratonszerű 200 méteres futásban.

A hölgyeknél csak a magasugró horvát Blanka Vlasic (2,03 m – az Eb-k legjobbjá) és a 4x400 m-es orosz váltó igazolta a papírfórmát, igaz, utóbbiban megannyi kiválóság szerepelt, Kapacsinszkaja, Krivosapka, Uształova és Firova.

Az 1500 m-en az ismeretlen spanyol Nuria Fernández (4:00,20) meglepte az esélyesebb francia Hind Déhibát és honfitársnőjét, Natalia Rodriguezt, a 4x100 m-es váltóban pedig a Povg-Pogrebnyjak-Rjemjen-Brisina-összeállítású ukrán kvartett lett gyorsabb mindenkinél.

Kettős török siker született 5000 m-en, ahol Alemitu Bekelet (14:52,20 p) honfitársnője, Elvan Abeylegesse követte és a portugál Sara Moreira.

Férfi diszkoszvetésben Fazekas Róbert a harmadik magyar bronzérmét szerezte meg, 66,43 m-es teljesítménye azonban jócskán elmaradt a lengyel Piotr Malachowskiétól (68,87 m) és a német Robert Hartingétól (68,47 m). Távvolugrásban a német Christian Reif (8,47 m) nagyon elkapta a fonalat, a francia Kafétien Gomis (8,24 m) pedig egyetlen centivel repült távolabbra a brit Christopher Tomlinsonnál.

A 3000 m akadályon a franciák, Mahiedine Mekhiss Benabbad (8:07,87 p) és Bouabdellah Tahri (8:09,28 p) oktattak. A 4x100-as váltót a franciák nyerték, Christophe Lemaitre lett az első vágató, akinek sikerül triplázni egy kontinensviadalon. A 4x400-as váltóban meglepő orosz siker született, a britek a második, a belgák pedig a harmadik helyen értek célba.

Teljesített célkitűzések

A 33 román résztvevő közül kettőnek sikerült dobogóra állnia. Nicoleta Grasu diszkoszvető közel állt az

Az Eb hőse Christophe Lemaitre vágató lett

aranyéremhez, Marian Oprea hármasugó pedig remek versenyzéssel szerezte meg a trikolór küldöttség második ezüstérmét. Döntős volt még Bianca Perie (4. kalapcsvetésben), Angela Moroşanu (5. 400 m gáton), Adelina Gavrilă (5. hármasugrásban), Sergiu Ursu (8. diszkoszvetésben) és a 4x400-as váltó (Angela Moroşanu, Anamaria Ioniţă, Bianca Răzor, Mirela Lavric – 8.)

A 23 fős magyar csapat há-

gezték az élen, megelőzve a franciákat (8-6-4), a briteket (6-7-6) és a németeket (4-6-6). Tizenhat nemzet atlétái szereztek legalább egy aranyérmét, s 27 ország szerepel legalább egy medállal a barcelonai tiszteletablán.

Az Eb hőse Christophe Lemaitre lett, aki a 100 és 200 méteres síkfutás után, vasárnap a 4x100-as váltó tagjaként is diadalmaszkodott. A 20 éves francia lett az első sprinter, aki három aranyat szerez egy Eb-n. Minden éremből szerezett egyet a francia Myriam Soumaré, s honfitársa, Martial Mbandjock is háromszor állt dobogóra, míg a brit Mo Farah megnyerte az 5000 és a 10.000 m-t is. A németek jól hajráztak, fajsúlyos atlétáik hozták a kötelezőt, s olyan újoncok tették le a névjegyüket, mint a 100 m-en győztes Verena Sailer vagy az „aranyos” gerelyhajító Linda Stahl.

A barcelonai kontinensviadal azért is emlékezetes marad, mert a nagyszámú honosított atléta világversenyjellegű kölcsönzött neki. Csakis így nyerhetett Törökország három aranyérmét, s így duplázhatott a brit Mo Farah is. Ha korábban csak a francia, holland és brit csapatban szerepelt színes bőrű atléta, ezúttal olyan nemzetek is feliratkoztak mint a német, az osztrák, a török, a norvég és a svéd is. ◀

Remekelő franciák

A barcelonai atlétikai Európa-bajnokság éremtáblázatán az oroszok (10-6-8) vé-

Sportszerűségből elégtelen

Forma-1

Híresszefoglaló

▶ A vasárnapi Magyar Nagydíjon sportszerűtlenségi bemutatót tartott Michael Schumacher tízhelyes rajtbüntetést kapott a magyarországi verseny bíráitól, ami azt jelenti, hogy augusztus 29-én, a Belga Nagydíjon, tíz hellyel hátrébb kerülhet.

A verseny hajrájában Rubens Barrichello (Williams) jobbról próbálta megelőzni volt ferraris csapattársát, s az félrehúzó kormányt majdnem a falra kente a brazil. Barrichello hajszállal kerülte el az ütközést, manővere végül egyetlen vb-pontot ért, amit Schumachertól rabolt el.

„Én a tisztességes küzdelmet szeretem, de ez nem volt fair – nyilatkozta Barrichello. – Szabályszerű gokartos manőver volt. Ha ő még előttem fel akar szállni a mennyekbe, ám legyen, de én nem akarok meghalni. Ez volt eddigi pályafutásom legveszélyesebb helyzete.”

A hétszeres világbajnok Schumacher nem ismerte el, hogy hibázott volna a 66. körben: „Másképp ítélem meg a történeteket. Úgy vélem, volt elég helye a célegyenesben, hogy elférjen mellettem. Mindenesetre kétsége-

len, szerettem volna megnehezíteni a dolgát, amennyire csak lehetséges.”

Negyedik futamgyőzelmé a vb-pontverseny vezető pozíciójába röpitette a 34 éves ausztrál Mark Webbert. „Fantasztikus munkát végzett a csapat, nagyszerű napot zártunk. Remek érzés, hogy vezetem a világbajnokságot” – nyilatkozta a verseny után.

A csütörtökön 29. születésnapját ünnepeelt Fernando Alonso szerint is jó verseny volt, amelyen sikerült elkapnia a rajtot. „Nehéz pillanatokot éltünk át, amikor a biztonsági autó bejött a pályára, mindannyian megpróbáltunk bemenni a boksza. A folytatásban Mark eszmélet-

lenül gyors volt, a mi lágy gumijaink pedig sajnos nem voltak annyira lágyak” – mondta a kétszeres világbajnok spanyol, aki vasárnap második lett.

„Nem igazán értettem, hogy miért büntettek meg. Pedig remekül kezdtem, sikerült Fernando támadását visszaverni az első kanyarban. Az újrakezdésnél problémák voltak a rádióval, nem nagyon tudtam, hogy mikor megy majd ki a biztonsági autó. Szerencsétlen voltam, és csalódott vagyok, úgy gondoltam, meg tudom nyerni a mai versenyt” – kesergett a harmadik helyen célba ért Sebastian Vettel, aki 1:22,362 perccel a leggyorsabb kört futotta a Hungaroringen. ◀

Michael Schumacher tíz helyes rajtbüntetést kapott

Fotó: MTI

Nehéz feladat előtt Urziceni és Debrecen

Labdarúgás

T. I. L.

▶ Ma és holnap a labdarúgó Bajnokok Ligája harmadik selejtezőkörének visszavágóit rendezik meg, s az Unirea Urziceni és a Debreceni VSC is csak a bravúrban reménykedhet. A bajnoki ezüstérmes Unirea két döntetlennel kezdte a 2010-2011-es hazai pontvadászatot. Roni Levy legnagyobb gondja, hogy játékosai zsinórban három hivatalos mérkőzésen maradtak gólképtelenek, ideértve a Zenit elleni első meccset is. Ráadásul az izraeli mester elvesztette egyik alapemberét, Sorin Paraschiv ugyanis lesérült a Rapid elleni rangadón. A másik oldalon a Zenit roborog az orosz bajnokságban. Luciano Spalletti tanítványai 15 forduló után is veretlenek, mindössze három mérkőzésen remiztek, és kilenc pont előnyvel vezetik a tabellát. Legutóbb Zenit éppen a bajnoki címvédő Rubin Kazanyt győzte le 2-0-ra, Kerzsakov góljaival. A Zenit-Unirea-mérkőzés holnap este fél 9-kor kezdődik a szentpétervári Petrovskij-stadionban, s az angol Mike Dean vezeti. A debreceni 0-2 után a magyar bajnoknak

sem lesz könnyű dolga Bázelen. A hajdúságiak morálja jó, hiszen 2-0-lal kezdtek az új bajnokságban. A svájci alakulat is jó formában van, három forduló után az egyedüli százsázalékos csapat a kantonok Országában. Az FC Bazel legutóbb a St. Gallent győzte le 3-0-ra, a gólokat Frei, Yapi és Almerares szerezte. Az FC Bazel-Debreceni VSC mérkőzés holnap, helyi idő szerint 19.45-kor kezdődik, az orosz Vlagyiszlav Bezbodov fújja a sípot.

A szerdai műsor: Fenerbahce Isztambul (török) – Young Boys Bern (svájci) (2-2), PAOK Szaloniki (görög) – Ajax Amsterdam (holland) (1-1), Celtic Glasgow (skót) – Sporting Braga (portugál) (0-3), Rosenborg BK (norvég) – AIK Solna (svéd) (1-0), HJK Helsinki (finn) – Partizan Belgrad (szerb) (0-3), FC København (dán) – BATE Boriszov (fehérorosz) (0-0), Dinamo Zágráb (horvát) – Sheriff Tiraszpol (moldovai) (1-1), Lech Poznan (lengyel) – Sparta Prága (cseh) (0-1), Gent (belga) – Dinamo Kijev (ukrán) (0-3), Salzburg (osztrák) – Omonia Nikoszia (ciprusi) (1-1), MSK Zilina (szlovák) – Liteksz Lovecs (bolgár) (1-1). ◀

Röviden

Gólzápor a Ștefan cel Mare úton

Vasárnap további három mérkőzést rendeztek a labdarúgó-Liga 1 második fordulója keretében. A Ștefan cel Mare úton, a Dinamo 5-3-ra nyert az újonc Sportul Studențesc ellen. Medgyesen 2-2-re mérkőzött a Gaz Metan és a Temesvári FC. Brassóban a házigazdák 3-1-re verték az újonc Kolozsvári U-t. A Kolozsvári CFR 1907-Victoria Brănești-találkozó lapzárta után fejeződött be.

Eladná az Urziceni Eugen Bucșaru

Eladná a 2009-es labdarúgó román bajnok Unirea Urziceni-t Dumitru, aki nem tudja tovább pénzelní a csapatot. Az üzletember 3 millió euróval tartozik Gigi Becalinak, s ha törlesztí adósságát, a zsák fenekére jut. Az önkormányzat nem kíván befektetni a focicsapatba, vevő pedig eddig nem jelentkezett.

Közeleg a rajt a másodosztályban is

Tegnap sorsoltak a labdarúgó másodosztály 2010-2011-es idényére. Az erdélyi csapatok a második csoportban érdekelték, az augusztus 21-i nyitófordulóban az alábbi a párosítás: Aradi ACU – Nagybányai FC, Nagyszebeni Voința – Dacia Mioveni, Tordai Arieșul – Nagyvárad Bihari FC, Gaz Metan CFR Craiova – CSM Râmnicu Vâlcea, Petrolul Ploiești – Lupényi Minerul, Internațional Curtea de Argeș – Szilágyosmlyói FC Silvania, Alro Slatina – Gyulafehérvári Unirea, FC Argeș Pitești – Aradi UT.

Évente két randevú Dél-Amerikában

Az argentin és a brazil futballszövetség megegyezett egymással arról, hogy a két ország válogatottja mostantól minden évben összecsap két alkalommal. Az erről szóló megállapodást Julio Grondona (Argentína) és Ricardo Teixeira (Brazília) elnök szignálta.

Siófokon remizett a Videoton

A magyar labdarúgó-Soproni Liga 1. fordulójának mindkét vasárnapi mérkőzése döntetlenre végződött. A bajnoki cím egyik várományosaként a Videoton nem tudott nyerni Siófokon, ahol az újonc, Sowunmi góljával, a 62. percig vezetett. A székesfehérváriaknak Vujovic egyenlített, majd a siófoki Délcseg Andicon megpatantó lövése a kapufát találta el. A budapesti Szusza Ferenc Stadionban, ötezer néző előtt, még gól sem született az Újpest FC – Győri ETO FC rangadón.